

Socialdemokratai turi paaiškinti savo oficialų požiūrį į Baltarusiją

Vilnius, rugsėjo 28 d. (BNS) — Valdanciujų socialdemokratų vadovai turėtų paaiškinti oficialų partijos požiūrį dėl padėties Baltarusijoje, mano Lietuvos vadovas. „Prezidentas Valdas Adamkus atkreipė dėmesį, kad kai kurių valdančiosios daugumos atstovų Seime pareiškimai keltasi su Lietuvos užsienio politikos strateginėmis kryptimis“, sakė prezidento atstovė spaudai Violeta Gaizauskaitė, paklausta prezidentūros nuomonės apie kai kurių parlamentarų liaupses tariamai Baltarusijos demokratijai ir jos komandinei ekonomikai.

Prezidento nuomonė, socialdemokratų vadovai turi aiškiai pasakyti, ar šios partijos atstovų skelbiamos idėjos sutampa su oficialiomis parti-

jos nuostatomis.

Kai kurie LSDP parlamentarai, neseniai už Baltarusijos valdžios pinigus stebėję prezidento Aleksandr Lukašenka perrinkimą, ši mėnesį įvairiomis progomis gyrė tos valstybės santvarką ir komandinėmis priemonėmis tvarkomą ūkį.

Daugelis demokratinių valstybių, tarp jų ir Lietuva, dabartinį Minsko režimą laiko nedemokratišku.

Kritinį požiūrį į Baltarusijos prezidento rinkimus pareiškė ir socialdemokratų bendrininkai valdančiojoje Seimo daugumoje socialliberalai.

Europos Saugumo ir bendradarbiavimo organizacijos (ESBO) misija kaip nedemokratiškus apibūdino ir rugsėjo 9 d. įvykusius rinkimus, kuriuose naujai penkerių metų kadencijai buvo perrinktas autoritarinis prezidentas A. Lukašenka.

Lietuva savo oficialią nuostatą Baltarusijos rinkimų atžvilgiu išdėstė, prisijungdama prie Europos Sąjungos pareiškimo, kuriame pažymima, kad „prezidento rinkimai Baltarusijoje nebuvo vykdomi laikantis ESBO taisyklių dėl demokratinių rinkimų rengimo“.

Be kelių Lietuvos parlamentarų, stebėjusių rinkimus ESBO misijoje, savo noru stebėti rinkimų į Baltarusiją vyko ir trys Socialdemokratinės koalicijos frakcijos parlamentarai — Mykolas Pronckus, Sergejus Dmitrijevas ir Vladimiras Orechovas — bei frakcijoms nepriklausantis Seimo narys Julius Veselka. Vykę į Baltarusiją už šios valstybės pinigus, jie vėliau pasiskelbė palankius rinkimų nugalėtojui A. Lukašenka komentarais, teigė neabejojant dėl rinkimų demokratiškumo.

*** Paaikšėjus, kad Seimas gerokai viršijo užsienio komandiruočių skirtų pinigų ribą, praėjusią savaitę buvo nutarta sumažinti į Kiniją vykstančių šešių parlamentarų delegaciją. Tai buvo staigmena juos pakvietusiam Kinijos liaudies atstovų susirinkimo Užsienio reikalų komitetui. Paskutinę akimirą Kinija nutarė pati apmokėti keturių Seimo narių sąskaitas. Iš Seimo biudžeto buvo padengtos tik dviejų Seimo narių kelionės į Kiniją išlaidos.** (LR, ELTA)

*** Po žemės ūkio ministro Kęstučio Kristinaičio neakties dėl nespėję atsikvošėti socialliberalai priversti rengtis atremti naują puolimą. Ši kartą jiems teks ginti sveikatos apsaugos ministrą Romualdą Dobrovolskį. Jam apkalta emė rengti centristai.** (LR, LŽ, R, ELTA)

*** Didžiausi „Mažeikių naftos“ kreditoriai — Japonijos bankas „Bank of Tokyo Mitsubishi“ bei Vokietijos bankas „Kreditanstalt für Wiederaufbau“ (KfW) — jau du mėnesius neatsako, ar sutiks, kad Lietuvos naftos susivienijimas sumažintų įstatinį kapitalą.** (LR, KD, ELTA)

*** Lietuvos įmonės dėl galinčių kilti karinių veiksmų neskuba nutraukti komandiruočių į užsienį, o papildomų saugumo priemonių imasi reta iš jų.** (VŽ, ELTA)

Rugsėjo 27 dieną Rygoje oficialių pietų metu susitiko Latvijos, Estijos ir Lietuvos ministrai pirmininkai — Andris Bērziņš, Mart Laar ir Algirdas Brazauskas.

EPA-Elta nuotr.

Lietuvos oro erdvė Amerikai svarbi dėl techninių priežasčių

Ryga-Vilnius, rugsėjo 27 d. (BNS) — Premjeras Algirdas Brazauskas mano, kad Lietuvos geografinė padėtis ir tinkami oro uostai nulėmė, kad Amerika vienintelės iš trijų Baltijos valstybių Lietuvos paprasė leidimo naudotis oro erdve vykdant antiteroristinę kampaniją. Tai jis pasakė ketvirtadienį Rygoje, kalbėdamas su žurnalistais po susitikimo su Latvijos premjeru Andriju Bērziņi.

Lietuvos premjeras atsakė išdėstyti savo nuomonę, kodėl JAV nesikreipė leidimo naudotis oro erdve į Latviją ir Estiją tik pažymėjo, kad „dėl to nereikia daryti kokių nors išvadų“.

A. Bērziņis pabrėžė, kad Latvija nėra NATO narė ir jai netaikomas NATO sutarties penktasis punktą dėl kolektyvinių saugumo priemonių, todėl kol kas sprendimą dėl

dalyvavimo antiteroristinėje operacijoje priims tik tada, kai bus to paprašyta.

Lietuvos vyriausybė trečiadienį išdavė ilgalaikį diplomatinį leidimą JAV orlaiviams skristi per valstybės oro erdvę vykdant antiteroristinę kampaniją. Pasak Užsienio reikalų ministerijos, tai yra viena iš praktinių Lietuvos priemonių, prisidedant prie tarptautinės kovos prieš terorizmą. BNS žiniomis, Lietuvos leidimas JAV aviacijai buvo išduotas Amerikai paprašius.

Estijos vyriausybė pareiškė pasiūlydanti kaip Lietuvai, jei jos bus paprašyta prisidėti prie JAV vykdomos operacijos.

Lietuvos ministras pirmininkas Algirdas Brazauskas su delegacija, ketvirtadienį atvykęs darbo vizito į Rygą, su Latvijos vadovais nori aptarti verslo ryšių aplinkos gerinimo klausimus bei būdus

spresti sienos kirtimo problemas. Vizito metu taip pat bus kalbama apie teritorinės jūros, ekonominės zonos ir povandeninės žemyno dalies atribojimo sutarties tvirtinimą Latvijos Seime, bendradarbiavimą aplinkos apsaugos srityje, tarptautines naujienas.

*** Lietuva išlydėjo jau penktąjį savo karių būrį į NATO vadovaujamą taikos įvedimo operaciją Jugoslavijos Kosovo provincijoje. Karių palydėtuvas Alytaus Didžiosios kunigaikštienės Birutės motorizuotame pėstininkų batalione surengtos ketvirtadienį. Leitenanto Liutaurio Mickevičiaus vadovaujamas būrys KFOR 5 į Kosovą išskrido iš Zoknių oro uosto. Lietuvių taikdaryų būriai NATO vadovaujamoje misijoje Kosove dalyvauja nuo 1999 metų. Būriai po 30 karių tradiciškai keičiami kas pusmetį. Lietuvos karių dalyvavimas misijoje finansuojamas iš krašto apsaugos biudžeto lėšų ir per pusmetį siekia 995,000 litų.** (BNS)

*** Lietuvos prezidentas Valdas Adamkus nusiuntė užuojautos telegramą Šveicarijos prezidentui Moritz Leuenberger dėl Šveicarijos Čugo kantonu parlamente įvykusio ginkluoto užpuolimo, kurio metu žuvo 14 žmonių, o pats užpuolikas nusišovė.** (BNS)

*** Padvigubinę televizorių ir kitos elektrotechnikos pardavimus Lietuvoje „Philips“ atstovai Lietuvoje tikina, jog greitai įrangos pritrūks, nes gamintojai nespėja patenkinti šoktelėjusios paklausos. Pardavimų šuolį jie sieja su mažesniu kainų politika, kuri padėjo į šoną stumtelti korėjiečių techniką.** (VŽ, ELTA)

*** Sukčiai už įvairias prekes Kauno, Šiaulių, Panevėžio bei Mažeikių parduotuvėse atsiskaitinėjo suklustotomis mokėjimo kortelėmis, kuriomis pinigai buvo pagrobti iš užsienio piliečių, gyvenančių Didžiojoje Britanijoje, Šveicarijoje ir kitose valstybėse, sąskaitų.** (LR, ELTA)

*** Didžiausia Lietuvoje ir Baltijos valstybėse mobiliųjų telekomunikacijų bendrovė „Omnitel“ septintąjį sezoną remis Lietuvos krepšinio lygą. Pagal pasirašytą sutartį 2001-2002 metų sezonui „Omnitel“ skirs 200,000 litų paramą ir taps generaliniu lygos rėmėju.** (KD, LŽ, ELTA)

Pasaulio naujienos

(Remiantis AFP, Reuters, AP, Interfax, ITAR-TASS, BNS žinių agentūrų pranešimais)

Jerevanas. Popiežius Jonas Paulius II ketvirtadienį kartu su Armėnų Grigaliaus Bažnyčios vadovu pareiškė, jog „dėl tarptautinės padėties sudėtingumo ir iššūkių reikia pasirinkti tarp gėrio ir blogio, tamsos ir šviesos, žmoniškumo ir nežmoniškumo, tiesos ir melo“. Bendrame pareiškime, kurį popiežius pasirašė kartu su Gareginu II, apie rugsėjo 11-osios atakas JAV neužsimenama, tačiau taikos tarp religijų tema buvo svarbi per visą Jono Pauliaus II šešių dienų kelionę į musulmoniškaį Kazachstaną ir Armeniją. Kazachstane popiežius kalbėjo apie Katalikų Bažnyčios pagarbą islamui, o Armenijoje paragino susitaikyti skirtingas krikščionių Bažnyčias.

Cūgas, Šveicarija. Užpuolikas policininko uniforma ketvirtadienį pradėjo šaudyti Šveicarijos Čugo kantonu parlamente ir išžudė 14 žmonių, pranešė valstybinio parlamento Berne pirmininkas Peter Hess. Jis pridūrė, kad tarp žuvusiųjų yra trys vietos vyriausybės nariai. Privati radijo stotis pranešė, kad vyras įsiveržė į salę ir pradėjo padrikai šaudyti į deputatus. Jis iššaudė penkias dėtuves ir nusišovė pats, pranešė Šveicarijos radijas. Naujienų agentūra ATS paskelbė, jog parlamento pastate „visur kraujas“, ant grindų guli aukos, kai kur matyti nedidelė ugnis. Yra ir sužeistų žmonių; aštuonių sužeistųjų būklė kritiška, o dešimties — sunki. Policija užtvėrė Čugo centrą, į parlamentą atvyko maždaug 120 gelbėtojų. Nors daugelis Šveicarijos gyventojų turi ginklus, sunkūs nusikaltimai šioje valstybėje labai reti, visuomeniniai patatai saugomi minimaliai, o politikų policija paprastai išvis nesaugo.

Islamabadas. Afganistaną kontroliuojančio Talibano vadovas, mula Mohammad Omar priėmė JAV žmogaus teisių gynėjo Jesse Jackson pasiūlymą dėl tarpininkavimo. Tačiau JAV pareiškė, kad teroro veiksmams kaltinamo Osama bin Laden išdavimas negali būti derybų su Talibanu objektu. Kaip ketvirtadienį pareiškė JAV valstybės sekretoriaus pavaduotojas Richard Armitage, pakviestas J. Jackson tarpininkauti, Talibanas ėmėsi atidėliojoimo taktikos bei pridūrė, kad laikas, per kurį Talibanas turėjo išduoti teroristą eina į pabaigą.

Šipkovic, Makedonija. Makedonijos etninių albanų sukilėlių Nacionalinio išlaisvinimo armija (NIA) išsiskirstė ir nurodė savo nariams grįžti prie civilinio gyvenimo, ketvirtadienį paskelbė sukilėlių vadas. NIA pradėjo sukilimą šių metų pradžioje. Pagal Vakarų remiamą planą, praėjusi mėnesį ji pažadėjo nusiginkluoti ir išsiskirstyti mainais į politines reformas, kuriomis gausiai albanų mažumai būtų užtikrintos didesnės teisės.

New Yorkas. JAV prezidentas George W. Bush davė leidimą priešlektuvines gynybos pajėgoms, esant reikalui, numušti pagrobtus keleivinius lėktuvus, jam nepranešant. Tai pranešė interviu laikraščiu „The New York Times“ Šiaurės Amerikos priešlektuvines ir kosmoso gynybos vadas, generolas Ralph Eberhardt. Pasak jo, tarp aplinkybių, numatytų šiuo potvarkiu, yra teroristų pagrobto orlaivio buvimas netoli svarbių objektų. „Jeigu bus laiko, mes, žinoma, informuosime prezidentą. Bet priešingu atveju mes turime nuolatini isakymą dėl sprendimo (numušti lėktuvą) regiono lygiu“, sakė generolas.

Islamabadas. Talibano aukščiausiasis vadas, mula Mohammad Omar ketvirtadienį perspėjo JAV, kad jei jos pradės karą Afganistane, jų laukia toks pat likimas, kaip ir Sovietų sąjungos. „Įsiveržimo į Afganistaną atveju skirtumo tarp Rusijos ir Amerikos nebus“, sakė M. Omar. Jis taip pat nurodė, kad visų afganistaniečių, kurie pasinaudos JAV pagalba ir mėgins užimti valdžią, laukia karas su sovietais kolaborantų likimas. Sovietai į Afganistaną įsiveržė per 1979 m. Kaledas, o okupacija truko iki 1989 m., tačiau rusų kariuomenė pralaimėjo, ir tai buvo vienas veiksmų, lėmusių Sovietų sąjungos žlugimą.

Vašingtonas. JAV trečiadienį paragino čečėnų sukilėlius, dvejus metus kovojančius su Maskvos pajėgomis, nutraukti ryšius su teroristais, ypač — Osama bin Laden. Toks griežtas perspėjimas, suteikęs Rusijos prezidentui Vladimir Putin svarbią diplomatinę pergalę, buvo paskelbtas Kremlui pasisilūsių tvirtai paremti JAV vadovaujamą atsaką į teroro aktus, tačiau Baltieji ramai paneigė, kad Vašingtonas ir Maskva sudarė kokį nors sandorį. JAV prezidentas paragino visus Čečėnijos teroristus, susijusius su „al Qaeda“, patraukti atsakomybėn, tačiau tuo pat metu nurodė, kad V. Putin šioje musulmoniškoje respublikoje turi gerbti žmogaus teises.

New Yorkas. Žmogaus teisių gynimo organizacijos „Human Rights Watch“ ryšių direktorė Carroll Bogert trečiadienį pareiškė, jog „šiuo metu mes labiausiai bijome, kad įvairios pasaulio valstybės pasinaudos antiteroristinės retorikos priedanga, pateisindamos žiaurios veiksmus prieš savo oponentus“. Kaip pavyzdžius, ji paminėjo Rusijos elgesį su separatistais Čečėnijoje, represijas Vakarų Kinijos Sindziango provincijoje, Egipto susidorojimą sudisidentais inteligentais. Šios trys valstybės išreiškė paramą JAV kovos su terorizmu kampanijai, kurią G. W. Bush paskelbė rugsėjo 20 d. pasakytose kalboje JAV Kongresui.

Londonas. Trečiadienį Afganistano pasiuntinys Pakistane britų naujienų laidai sakė, kad Talibanas nepatėmė Osama bin Laden pėdsakų, tačiau tikslios jo buvimo vietos nustatyti negali. Mula Abdul Salam Zaeef nuomone, O. bin Laden žino apie Afganistano ulemų (teologų) tarybos sprendimą paprašyti jo išvykti iš valstybės. Paklaustas, ar yra kokia nors tikimybė rasti kompromisą dėl bin Laden išdavimo, pasiuntinys atsakė: „Ne, pagal musulmoniską tradiciją kompromiso būti negali“. „300,00 žmonių pasiūlė kovoti Jihad'ą (šventąjį karą), ir vyriausybė juos telkia, tačiau Jihad'ui yra pasirengusi visia tauta, kiekvienas vyras ir kiekviena moteris“, sakė Zaeef.

KALENDORIUS

Rugsėjo 28 d.: Margis, Salemonas, Tautvydas, Vaclovas (Vacys), Vintaute, Virgirdė.

Rugsėjo 29 d.: Šv. Mykolas, Gabrielius, Rapolas, arkangelai; Kęsgaila, Michalina (Mykolė).

SPORTO

APŽVALGA

Redaktorė Irena Regienė

Š. AMERIKOS BALTIEČIŲ IR LIETUVIŲ
PLAUKIMO PIRMENYBĖS

2001 m. Š. Amerikos Baltiečių plaukimo pirmenybės vyks š.m. spalio 27 d., šeštadienį, Etobicoke Olympium, 590 Rathburn, Etobicoke, Ont. Rengia — Baltiečių sporto federacijos plaukimo komitetas. Varžybų pradžia — 4:30 val. po pietų. Registracija ir apšilimas — nuo 4 val. p.p.

Pirmenybės vykdamos šiose klasėse: Vyrų ir moterų (17-24 metų imtinai); Senjorų vyrų ir moterų (25 m. ir vyresnių); Berniukų ir mergaičių — 15-16 m., 13-14, 11-12, 9-10 m., 7-8 m., 6 metų ir jaunesnių.

Lietuvių pirmenybės išvedamos iš baltiečių. Programa apima visus stilius. Suolių į vandenį nebus. Amžiaus klasifikacija — pagal dalyvio amžių varžybų dieną.

Dalyvauti kviečiami visi lietuviai, latvių ir estų kilmės plaukikai. Dalyvių registracija iki š.m. spalio 13 d., šeštadienio, šiuo adresu:

Modris K. Lorbergs, 73

North Heights Rd., Etobicoke, Ont. M9B 277, Canada. Tel. 416-626-7262 namų. Fax: 416-395-3346. E-mail: Modris.Lorbergs@ntel.tdsb.on.ca

Lietuviams informaciją galima gauti ir pas ŠALFAS plaukimo komiteto narius: Algirdas Bielskis tel. 216-486-0889, Arvydas Barzdukas tel. 703-560-1410 (JAV rytuose); Algi Norkų tel. 630-466-4661 (Čikagos apylinkėse) ir Mrs. Catherine Jotautas, 35 Cumberland Dr., Brampton, Ont. L6V 1W5, tel. 905-457-7664 namų, faksas: 905-457-5932; E-mail: Caromire@aol.com Mrs. Jotautas koordinuoja lietuvių dalyvavimą varžybose.

Išsamia informaciją gauna sporto klubai ir mums žinomi plaukikai.

Varžybos vyks puikiam 25 m. baseine. Lietuviai plaukikai skatinami šiose varžybose dalyvauti.

ŠALFAS-gos Centro valdyba

KAS NAUJO PASAULYJE?

Be abejo, pradėti reikia pasaulio lengvosios atletikos pirmenybės Kanados Edmontone bei Lietuvos atstovų dalyvavimu. Pirmenybės stebėjau „Eurosport“ televizijos kanalu, dažnai 4-tą val. ryte, bei vokiečio pranešėjo visuomet rodomom simpatijom mūsų krepšininkams, boksininkams, dviratininkams ar kitų sporto šakų atstovams, daugumoje latvių sportininkus priskiriant... Lietuvai. Ir šį kartą, įžygiuojančius latvius jis pavadino „Litauer“. Po Lichtenšteino, su mūsų trispalve žygiuojančius lengvaatlečius jis sutiko trumpa tyla, pastebėjus ankstyvesnę padarytą klaidą.

Tikiu, kad JAV ir Kanados lietuviai taip pat stebėjo televizijoje pirmenybes, dėdami visas viltis į mūsų šilki Virgilijų Alekną. Šiomet mūsų tik vieną kartą patyrė pralaimėjimą ir vokiškos žiniasklaidos dar pataisydamos pasekmę iki 96.72 m. „Eurosport“ televizija daugumoje ir filmavo šių milijonų kovą, nes aukso medalio laimėtojas vokiečių pasakė, kad Virgilijus visus metus ji „gainiojęs“. Nelaimėjau šiais metais prieš lietuvių nė vieno susitikimo, tad šis auksas yra pats svarbiausias ir sunkiausias, iškrovotas po sunkių var-

žybų — pasakė L. Riedl. Sidonio olimpiadoje V. Alekna diską buvo nusiviedęs 69.30 m. ir jį pakako aukso medaliumi, vokiečio pasekmė buvo 68.50 m. Be sidabro medalio V. Alekna laimėjo 30,000 dol. Neaplenkė vokiečiai septynkovėje A. Skujytės, labai dažnai parodydami televizijoje stiprios sudėties vietos laimėtojus rusų J. Prochorovos 2 min. 11.5 sek., bronzos amerikietės Burell 2 m. 14.24 sek. Pagerinus bėgimo pasekmes ir kartu suolių į tolį, mūsų laukia graži ateitis septynkovėje, nes atrodo, kad Nazarovienė negreit grįš į lengvosios atletikos varžybas, o jau ateinančiais metais Miunchene vyks Europos lengvosios atletikos pirmenybės (ir vėl V. Alekna ir L. Riedl susitikimas!), tad nedalyvausiant užjūri atstovams, A. Skujytės laukia bent trečioji vieta.

Gaila, didelio susidomėjimo pirmenybės nesulaukė kanadiečių tarpe. Tik atidarymą stebėjo 45,000 žiūrovų, o pačias ir tai svarbesnias gal tik 20,000-25,000. Tai dar vienas geras įrodymas, kad lengvo-

„Lituanicos“ klubo rezervinė futbolo komanda po rungtynių prieš „Vikings“ rugšėjo 23 d. Nuotr. Ed. Sulaičio

„LITHUANICA“ VĖL SUGRIEBĖ TAŠKA

Rugšėjo 23 d., aikštėje prie PL centro įvykusiose trečioje Metro lygos 2001-2002 metų pirmenybių rungtynėse „Lituanicos“ vyrų ekipa iškovojo klubo, pernai šventusio savo 50-metį, veiklą. Jų dėka „Lituanica“ dabar žaidžia aukščiausioje divizionoje ne tik salės, bet ir lauko pirmenybėse.

Šis susitikimas parodė, kad „Lituanicos“ vyrai gali kaip lygiavertis varžovus žaisti ir prieš geras „major“ diviziono vienulikes. Nedaug trūko, kad mūsų būtų iškovoje tris taškus, nes antrame kelyje (pirmasis baigėsi be įvarčių) vedė 1-0 (pasirūmėjo Edvinas Trinkūnas).

Tačiau po šio gražaus įvarčio tiek žaidėjus, tiek žiūrovus (o jų buvo arti šimtinės) debesy „pavaišino“ tokiu stipriu lietuviu, kokį jau senokai teko patirti. Nors rungtynės buvo tęsiamos, bet žaidimas jau buvo ne toks darnus, kaip anksčiau. Per vieną „Vikings“ puolimą krito išlyginamasis įvartis į naujojo vartininko Jono Putnos saugomus vartus. Po ilgos pertraukos pas vyrus sugrįžęs J. Putna (iki šiolei jis žaidė veteranų ekipoje), atrodo bus gera paspartis pirmosios ekipos sudėtyje, kurioje visą laiką vartininko pozicija buvo pati silpniausia.

Reikia pasidžiaugti, kad komandos vadovas — treneris Gediminas Jarmalavičius sukomplektavo gana pajėgią ekipą, kurioje matome ir naujų

sios atletikos širdis randasi Europoje, o Klevo lopo krašte... leto rutulys. Pasirodžius legendariniam lenkų kilmės žaidėjui W. Greckiui (jis gimė netoli Hamiltono, Brandford miestelyje), stadionas užė kaip bičių avilys, kadangi W. Grecki su Edmontono „Oilers“ komanda tris kartus laimėjo „Stanley“ taurę.

Reikia sveikinti Tarptautinio Lengvosios Atletikos S-gos nutarimus, ateinančiais metais Europos pirmenybes rengti Miunchene, pasaulio 2003 m. Paryžiuje ir 2005 m. Londone.

Neišvengta klaidų. Pradžioje už jėgų sustiprinimui neleistinų tablečių vartojimą (erythropodin, atletų žargonu vadinamas „epo“) buvo diskvalifikuota 5 km. bėgime rusė Jegorova, tačiau po kelių dienų leidžiant jai dalyvauti.

veidų iš Lietuvos. Tie žmonės, tėvynėje rungtyniauję stipriose komandose, gražiai įsijungia į „Lituanicos“ klubą ir čia padeda pratęsti vietinio lietuvių klubo, pernai šventusio savo 50-metį, veiklą. Jų dėka „Lituanica“ dabar žaidžia aukščiausioje divizionoje ne tik salės, bet ir lauko pirmenybėse. Kaip žinome, „Lituanica“ yra vienintelis lietuvių futbolo klubas, turintis šios sporto šakos komandas Š. Amerikoje.

Čia dar reikia pažymėti, kad Čikagos ir apylinkių futbolo klubai turi senas tradicijas. Lenkų, vokiečių, italų ir kitų tautybių futbolo vienetai susilaukia nemažos paramos iš savo tautiečių — prekybininkų, bei profesionalų. Tuo, deja, negali pasigirti mūsų, nes pas mus sportas dar vis daug kam atrodo tik vaikų užsiėmimas. O tuo tarpu visa kitomis kalbomis išeinanti spauda dažnai rašo apie lietuvių futbolininkų pasirodymus ir garsina lietuvius.

Beje, praėjusį sekmadienį įvyko tik dvejų „major“ diviziono rungtynės, o kitos trys, dėl lietaus, nebuvo sužaistos. Antrame susitikime rungtyniavo abi lenkų vienulikes ir čia „Eagles“ įveikė „Legovia“ 3-0.

Dabar „major“ diviziono lentelės viršūnėje stovi „Eagles“ su 9 taškais po 4 rungtynių. Antroje vietoje — „Vikings“ — 7 taškai (3 rungt.) 3 — „United Serbs“ — 6 tšk. (2 rungt.).

4 — „Green-White“ — 4 tšk. (3 rungt.), 5 — „Maroons“ — 4 tšk. (3 rungt.).

„Lituanica“ („Liths“) užima 8 vietą — 2 tšk. po 3 rungtynių. Devintoje vietoje rikiuojasi „Schwabens“ — 1 tšk. (2 rungt.), o paskutinėje — „Legovia“ po 4 rungtynių neturinti nė vieno taško.

E.Š.

REZERVAS IR
VETERANAI
PRALAIMĖJO

Praėjusį sekmadienį rungtyniavo ir rezervinė „Lituanicos“ vienulikė. Jos vadovui Gediminui Bielskui ir vėl nepavyko sudaryti pilnos ekipos. Pirmame kelyje, kuomet žaidė tik 8-9 mūsų futbolininkai, „Vikings“ rezervas pajėgė įmušti 2 įvarčius ir vesti 2-0. Tokia pasekmė išliko iki rungtynių pabaigos, nors po pertraukos „Lituanica“ jau turėjo visus žaidėjus.

Šeštadienį Yorkville, IL žaidusi „Lituanicos“ veteranų vienulikė šeštose pirmenybių rungtynėse pirmą kartą patyrė pralaimėjimo skonį. Ją 3-2 įveikė „Lightning“ vienulikė. Varžovai pergalingai įvartį įmušė paskutinėse minutėse. Šį šeštadienį „Lituanicos“ veteranai galės pailsėti, nes veteranų grupėje žaidžia nelyginis komandų skaičius — 21.

E.Š.

SPORTO KLUBO „AIDAS“
PRANEŠIMAI

Š.m. spalio 6 d. klubas ruošia išvyką į St. Louis miestą, į ten vyksiančios rankos lenkimo varžybas. Norinčius dalyvauti vyrus ir moteris prašome paskubinti Sauliui, tel. 773-581-6771. Neradus namie prašoma palikti žinutę.

Š.m. spalio 20 d., šeštadienį, Čikagos lietuvių Jaunimo centro maž. salėje vyks sporto šventė. Bus vykdomos stalo teniso, šachmatų, rankos lenkimo, virvės traukimo varžybos. Vyks ir linksmos estafetės. Veiks baras, gros muzika. Informacijai fel. 773-581-6771.

Čikagos lietuvių golfo klubo vyrų komanda ŠALFAS s-gos tarp miestiniame turnyre laimėjusi pirmą vietą. Iš k. l. eil. — Rytas Kleiza, Steve Balta, Alfredas Urba, II eil. — Tomas Vaitkus, Ed Dumblauskas, Justinas Sadauskas ir Arūnas Ringus. Trūksta Vyto Ringaus ir Arnie daniko.

DRAUGAS

(USPS-161000)

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY

Published daily except Sundays and Mondays, legal Holidays, the Tuesdays following Monday observance of legal Holidays as well as Dec. 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.

Periodical class postage paid at Chicago, IL and additional mailing offices. Subscription Rates: \$100.00. Foreign countries \$115.

Postmaster: Send address changes to Draugas — 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.

Mazindami pašto išlaidas, pakvitatimų už prenumeratą nesiečiame. Prie pavardės ir adreso, siūdami laikraštį pažymime, iki kada prenumerata galioja.

DRAUGO prenumerata yra mokama iš anksto.

	Metams	1/2 metų	3 mėn.
JAV	\$100.00	\$60.00	\$38.00
Kanadoje ir kitur	(U.S.) \$115.00	\$65.00	\$45.00
Tik šeštadienio laida:			
JAV	\$60.00	\$45.00	\$33.00
Kanadoje ir kitur (U.S.)	\$65.00	\$50.00	\$38.00
Užsakant i Lietuva:			
Oro paštu	\$500.00	\$250.00	
Reguliariu paštu	\$100.00	\$55.00	
Tik šeštadienio laida oro paštu	\$160.00	\$85.00	
Tik šeštadienio laida reguliariu paštu	\$55.00		

Vyriausia redaktorė — Danutė Bindokienė

Administratorius — Valentinas Krumpis

Moderatorius — kun. Viktoras Rimšelis

- Administracija dirba kasdien, nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nedirba.
- Redakcija dirba kasdien, nuo 8:30 iki 4:00, šeštadieniais nedirba.
- Redakcija už skelbimų turinį nesusako. Skelbimų kainos atsiunčiamos, gavus prašymą, ką nors skelbti.
- Redakcija straipsnius taisy savo nuožūra. Nenaudotų straipsnių nesaugos. Siunčiant prašome pasilikti kopiją.

EDMUNDAS VIŽNAS, M.D., S.C.

Specialybė — Vidaus ligų gydymas
Kalbame lietuviškai
6918 W. Archer Ave. Sts. 5 ir 6
Chicago, IL 60638
Tel. 773-229-9965
Valandos pagal susitarimą

DR. JOVITA KERELIS

DANTŲ GYDYTOJA

9525 S. 79th Ave., Hickory Hills, IL

Tel. (708) 598-8101

Valandos pagal susitarimą

MARIUS KATILIUS, M.D.

CHIRURGAS

Trūkio, tulžies pūslelės, krūties, žarnyno, endokrinologinė ir laparoskopinė chirurgija.
300 Barney Dr., Suite A
Joliet, IL 60435
Tel. 815-744-0330;
lietuviškai 815-744-8230
www.centerforsurgeryandbreasthealth.com

VIDAS J. NEMICKAS, M.D.

KARDIOLOGAS — ŠIRDIES LIGOS

7722 S. Kedzie Ave.

Chicago, IL 60652

Kab. tel. 773-471-3300

DR. L. PETREIKIS

DANTŲ GYDYTOJA

9055 S. Roberts Rd., Hickory Hills, IL

1 mylia į vakarus nuo Harlem Ave.

Tel. (708) 598-4055

Valandos pagal susitarimą

ARAS ŽLIOBA, M.D.

AKIŲ LIGOS IR CHIRURGIJA

219 N. Hammes Avenue

Joliet, IL 60435

Tel. 815-741-3220

EUGENE C. DECKER, DDS, P.C.

DANTŲ GYDYTOJAS

Lietuviams sutvarkys dantis už

prieinamą kainą. Pacientai priimami

absoliučiai punktualiai. Susitarimui

kalbėti angliškai arba lietuviškai.

4647 W. 103 St., Oak Lawn, IL

Tel. 708-422-8260

„Lituanicos“ futbolininkai V. Žuromskas ir G. Kavaliauskas patenkinti, kad rungtynėse prieš „Maroons“ iškovojo vieną tašką. Nuotr. Ed. Sulaičio

Čikagos lietuvių golfo klubo moterų komanda ŠALFAS s-gos tarp miestiniame turnyre laimėjusi pirmą vietą. Iš k. l. eil. — Gene Rimkienė, Onute Antanaitienė, Aldona Vaitkienė, Rita Karienė, Nijolė Simokaitienė, Irena Kleizienė. Trūksta Romos Stverek.

Kazys Baronas

Vokietija

PROF. ONA VOVERIENĖ

Kažin, ar šiandien besivadintume lietuviais, ar būtume išsągoję savo kalbą, tautinio mentaliteto, kultūros ir tradicijų likučius, kažin ar būtume atkūrę Lietuvos laisvę ir nepriklausomybę, jeigu nebūtų buvę „Aušros“ gadinės, jeigu nebūtų buvę pasiryžusių ir pasišventusių dėl tautos aukoti viską, įskaitant ir gyvybę, Lietuvos knygnešių. Jeigu ne Vinco Kudirkos „Varpas“, savo gaudesiu neleidęs užmigti lietuvių sielai. Jeigu ne lietuvių moterys, prie ratelių sėdėjusios, viena ranka siūlą tempdavusios, o kita vaikelį laikydavusios ir lietuvišką elementorių, knygnešių atnešę, skaityti mokiusios. Jei ne lietuvių močiutės, savo vaikaičius vedžiusios ir juos poterių mokiusios, legendas apie prabėgusius lietuvių milžinus bei jų žygdarbius pasakojusios.

Šiandien istorinė situacija kita: Nėra Lietuvoje okupanto durtuvo įrengto į nugarą; nėra svetimos valstybės okupacinės kariuomenės; nedraudžiama lietuvių kalba; netgi dienraščiai lietuviškai leidžiami; tik kodėl toks nerimas širdį sleigia, kodėl neapleidžia jausmas, kad vaikstome liūno kraštu?

Prieš septynerius metus, išdydint paskutinius Rusijos kariuomenės dalinius, tada dar Seimo narė Vilija Alekšaitė-Abramienė liūdnei kalbėjo: „Rusijos kareivius iš Lietuvos išlydėjome. Tik kada išlydėsime šėtono kareivius iš savo sielų?“

Kiek buvo vilčių, kai budėjome prie Seimo, prie Televizijos bokšto tragiškiausiomis Sausio dienomis. Kiek buvo vilčių ir pasiryžimo kurti doras, teisingas savo valstybes, kai stovėjome trys Baltijos tautos Baltijos kelyje. Kiek gražių planų atgaivinti ir puoselėti savo kultūrą turėjome, susirinkę į Lietuvos Kultūros kongresą 1991 metų gegužę.

Tada dar gėdė įvairiais pavojais. Dar buvo neišvesta okupacinė kariuomenė. Sunkių grėsmių debesiu dangų temdė politinė ir ekonominė blokada. Vakaraus guldami, nežinojome, koks išauš ir ką atneš rytas.

Lietuvos Kultūros kongrese buvo nužymėtas teisingas kelias — stiprinti tautinę kultūrą ir tautinį mentalitetą.

Tik kas iš to išejo?

Kai Lietuva, patyrusi kruviną laisvės ir nepriklausomybės auką, išskentusi visas okupantų spendžiamas žaibas, tapo iš tikrųjų laisva ir nepriklausoma, rodė, kad turėtų sukelti menas, kul-

tūra, nes jie tapo laisvi ir nevaržomi. Užot to, Lietuvoje prasidėjo keisti, sunkiai protu suvokiami, dalykai. Tarsi kažkas būtų praveręs pragaro vartus ir išleidęs visus baisiausius pragaro demonus po Lietuvą klajoti.

„Išmušė barbaro valanda!“, — taip situaciją apibūdino filosofas Arvydas Šliogeris.

Kitas filosofas, Romualdas Grigas, situaciją aiškino taip: „Sovietinė pusė šimtmečio invazija, nors ir neilga istorijos požiūriu, tiesiog stulbina rezultatyvumu. Bene svarbiausias jos laimėjimas — pažeistas žmogaus socialumas, suniekinta jo dvasia, sunykusi atsakomybė ir masinė alkoholizacija (šiandien Lietuvoje nepagydomų alkoholių jau per 80,000 — O.V.). Iš to laikotarpio lietuviai, ypač jaunesnieji, jau bolševizmo sąlygomis gimusi ir brendusi karta, paveldėjo dabar, jau laisvos Lietuvos sąlygomis, išryškėjusius dar ir mankurtizmo (individo atsiribojimo nuo praeities, tėvų, senelių, prosenelių kultūros) ir neomadizmo („man nesvarbu, kur gyventi, svarbu kad būtų gerai“, „po manęs — nors ir tvanas!“) (Grigas R. „Tautos likimas“, — V., 1995. — P. 113 brožuos).

Anglijoje gyvenanti lietuvių Aleksandra Ašborn (Ashbourne) savo straipsnyje „Homo sovieticus: posovietinė Lietuva“ su giliu liūdesiu kalba apie lietuvių dvasinį degradavimą okupacijos metais. Remdamasi Marijos Pečkauskaitės — Šatrijos Raganos prieskario lietuvių charakteristika — lietuvių patrioti, mylinčio Dievą, tėvynę, savo artimą ir gamtą, dorą žmogaus ir mastytojo — ji analizuoja, kaip tos savybės transformavosi į *homo sovieticus* savybes. Etalonine *homo sovieticus* charakteristika ji pasirinko Michail Gorbachov charakteristiką sovietiniam žmogui — tai pravaikštininkas, tinginys, melagis, vagišius, girtuoklis ir visoks kitoks niekadejas. Deja, daugeliui dabartinių lietuvių šios charakteristikos nėra svetimos (Ashbourne A. „Homo sovieticus and Post Soviet Lithuania“ // „Lithuanian Papers“, Australia. — 2000, v. 14, p. 49-55).

Na, o koks Lietuvos žiniasklaidos vaidmuo toje posovietinėje erdvėje? Atsakymas nebūtų vienareikšmis. Yra kelios žiniasklaidos rūšys:

I. Pati turtingiausia, paveldėjusi komunistinės žiniasklaidos turtą ir ideologiją, iki šiol formuoja ir propaguoja ho-

Lietuvos ambasadoje Washington, DC, tragiškųjų Amerikai rugsėjo 11-osios įvykių metu. Iš kairės Angelė Nelsienė, Algirdas Rimas, Regina Narušienė, LR prezidentas Valdas Adamkus, Alma Adamkienė ir John Mankus. Šie svečiai buvo susirinkę į baltiečių suvažiavimą NATO plėtros ir Lietuvos narystės NATO reikalais.

mo *sovieticus* „kultūrą“. Jos autoriai — intelektualai, ai-manuojantys ir dejuojantys dėl prarasto sovietinio „aukso amžiaus“, kuriame galima buvo realizuoti visas M. Gorbachov įvardintas *homo sovieticus* gyvenimo nuostatas, toleruojant ir net skatinant išvadinti idiotais, niekinamas kraštas, išjuokiamas tėvynės meilė.

Chamo „kultūra“, „aiškiai manikiškias, blogas, bjaurias, destruktivias idėjas“ giliausiai atskleidžia teatrologė Gražina Marekaitė savo knygoje „Gyvenimo teatras“. (— V., 2001).

Komentuodama Oskaro Koršunovo-Sigito Parulskio spektaklį „P.S. Byla O. K.“, ji lygina jį su Kariotiškių sąvartynu „su visa jo fauna — prisitaikiusiais ten vegetuoti, sąvartyno atliekomis mintančiais žmonėmis, su jų elgsena, mąstysena, kalbėsena, nerišliomis mintimis nuotropomis...“

„... Savartyno žmonių sąmonės pokyčiai negrįžtami. Net tie, kurie po šitokios patirties mėgina gyventi visuomenėje, joje nebepritampa — jie jau apnuodyti, juos traukia maita, puvesiai, atmatos, išėdės, nuogruožos, nuolaūžos, kirminų knibždynai. Ten, tik ten, jie suranda peno, ne tik savo ligoties kūnams, bet ir nesuvoktą psichinę kompensaciją, iškrypeliską malonumą“ (Marekaitė G. Ten pat).

„Teatras — gyvenimo veidrodys“, — teigia teatrologė. O kokį gyvenimą teigia šio spektaklio autorius ir režisierius? Kokias vertybes? Ar tik Kariotiškių sąvartyną? Kur jie veda jaunimą ir tautą? Teatrologės atsakymas — vienareikšmis — į Chamo epochą! Ją autorė charakterizuoja, remdamasi Merežkovskio — Galaunės žodžiais. „... jis (chamas — G.M.) ištisė nešvarius nagus prie šventiausių tautos sielos

dijo šou“ ir „Dviracio šou“ ir „Anekdotų karaliaus“ laidos, ir kt. Šiam žanrui priskirtina ir Juozo Erlicko „Knyga“, kurioje tyčiojama iš patriotizmo, aukojimosi tėvynei, ir A. Šliogerio TV laidos (ypač „Paskutinė kryžkelė“: — 1997 lapkr. 7), kurioje patriotai išvadinti idiotais, niekinamas kraštas, išjuokiamas tėvynės meilė.

Chamo „kultūra“, „aiškiai manikiškias, blogas, bjaurias, destruktivias idėjas“ giliausiai atskleidžia teatrologė Gražina Marekaitė savo knygoje „Gyvenimo teatras“. (— V., 2001).

Komentuodama Oskaro Koršunovo-Sigito Parulskio spektaklį „P.S. Byla O. K.“, ji lygina jį su Kariotiškių sąvartynu „su visa jo fauna — prisitaikiusiais ten vegetuoti, sąvartyno atliekomis mintančiais žmonėmis, su jų elgsena, mąstysena, kalbėsena, nerišliomis mintimis nuotropomis...“

„... Savartyno žmonių sąmonės pokyčiai negrįžtami. Net tie, kurie po šitokios patirties mėgina gyventi visuomenėje, joje nebepritampa — jie jau apnuodyti, juos traukia maita, puvesiai, atmatos, išėdės, nuogruožos, nuolaūžos, kirminų knibždynai. Ten, tik ten, jie suranda peno, ne tik savo ligoties kūnams, bet ir nesuvoktą psichinę kompensaciją, iškrypeliską malonumą“ (Marekaitė G. Ten pat).

„Teatras — gyvenimo veidrodys“, — teigia teatrologė. O kokį gyvenimą teigia šio spektaklio autorius ir režisierius? Kokias vertybes? Ar tik Kariotiškių sąvartyną? Kur jie veda jaunimą ir tautą? Teatrologės atsakymas — vienareikšmis — į Chamo epochą! Ją autorė charakterizuoja, remdamasi Merežkovskio — Galaunės žodžiais. „... jis (chamas — G.M.) ištisė nešvarius nagus prie šventiausių tautos sielos

paslapčių: literatūros, meno, teatro, kritikos. Chamas nieko nekuria. Jis tik griaua. Griaua vardan savo kūrybinio nupuolimo“ (Ten pat, p. 127), „... gėrį jis pavadino blogiu, blogi — geriu, jis išbraukė ir trumpina žodyną, nes žodžiai „sąžinė“, „garbė“, „vulgaramas“, „niekšybė“ jam visiškai nieko nereikia, tėra tik kalbinis balastas“ (Ten pat). Chamui nėra nieko šventa. Netgi vaikų sielos — jam tik nuodijimo objektas. Pateikdama šurpų vaikų spektaklio „Vilniaus mergele“, aprašymą, kur žudymas, žudymas, žudymas, dramaturgė nesupranta, kokių tikslų siekiama šiuo spektakliu mažiems? „Gal šitaip mažyliai pratinami prie „realybės“? O gal tiesiog dėdės ir tetos savo pasamones demonus stengiasi suvartyti į vaikų sielas?“, — klausia teatrologė (Ten pat).

3. Mažoji arba tylioji žiniasklaida, remiama nuskrudusių Lietuvos žmonių lėšomis ir Bažnyčios. Tai — „XXI amžius“, „Tremtinys“, „Varpas“, „Gimtinė“, iš dalies „Die-novidis“, ir remiamas Amerikos lietuvių „Į laisvę“. Ši žiniasklaida — tai atgaiva sielos, tautiškumo, lietuviškos kultūros ir dorovės vertybių propaguoja. Tik ji, nors ir mažais tiražais leidžiama, dar tepalpaiko lietuvių dvasią, kuri sugrįžusių į valdžią *homo sovieticus* baigiama pasmaugti.

Lietuvių tautai per amžius teko būti rezistentė — prieš kryžiuotį, švedų, rusų, lenkų, nacių ir sovietų okupaciją. Dabar ta rezistencija įgijo kitą dimensiją — ji dvasinė. Prasišėjusi kartu su „Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronikos“, ir „Rūpintojėlio“ leidyba, ir tebesitęsianti iki šiol prieš *homo sovieticus* mankurtizmo ir chamizmo „kultūrą“.

(Nukelta į 5 psl.)

Danutė Bindokienė

Manykim, kad tik sunegalavo

Jau ir prieš rugsėjo 11-ąją pasigirdavo pranašysčių apie šio krašto ekonomikos sulėtėjimą, nedarbo padidėjimą ir biržos apsnudimą. Prez. George W. Bush vyriausybė, ir jis pats, kiekviena proga stengėsi amerikiečius nuraminti, kad jokio sulėtėjimo nėra, krašto ekonomika labai sveika ir stipri. Kad tai nebūtų vien tušti žodžiai, pradėta vykdyti valstybinių mokesčių sumažinimo akcija ir kiekvienam mokesčių mokėtojui pažadėta iš valstybės išdo sugrąžinti tam tikrą sumą pinigų, tikint, kad tos papildomos pajamos juos nedelsiant supiltos atgal į apyvartą, tuo suteikiant ekonomikai naujų būdų pajudėti į priekį.

Galbūt vyriausybės planai būtų pavykę, jeigu ne tragiški įvykiai šio mėnesio 11 dieną. Jie sujaukė krašto kasdieninį gyvenimą ir tuo pačiu ekonomiją. Visą grąžinti į senas vėžes ims nemaziau laiko, kaip nuvalyti griuvėsius New Yorko centre ir jų vietoj vėl pastatyti didingus dangoraižius. Šiuo metu, galima sakyti, JAV ekonomika rimtai sunegalavusi. Ar liga mirtina? Tikriausiai ne, nes Amerika yra išgyvenusi ne vieną ekonominę krizę ir po to dar tvirtiau atsistojusi ant kojų. Tačiau tuo tarpu — tiek nemaža gyventojų dalis, tiek pramonė, prekyba ir įvairios institucijos, patirs finansinių sunkumų, o kai kam niekada nepavyks jų nugalėti.

Kyla tik klausimas: ar kai kurios bendrovės nepasinaudoja susidariusia padėtimi, kad išsikaptų iš finansinių painiavų, kurios jas kamavo prieš teroristų išpuolius? Pavyzdžiui galėtume paimti ir oro linijas, nors tokių atvejų yra daug daugiau. Jau kone antri metai (o gal net ilgiau) United, American Airlines, Delta ir kitos didžiosios oro linijų bendrovės nusiskundžia finansinėmis bėdomis. Kai kurios mėgino jungtis, bet iš to ketinimų nieko neišėjo, juo labiau, kad ir Vašingtonas tokiems junginiams pasipriešino. Lėktuvų patarnautojų streikai, sustabdyti ar atidėliojami skrydžiai, keleivių nepasitenkinimas oro linijų patarnavimais, didino krūvį „ant kupranugario nugaros“, ir dar nežinia, kuo viskas bus pasibaigęs, jeigu — ir vėl — ne rugsėjo 11-oji.

Finansinės bėdos spręsti, atleidžiant darbininkus, nebuvo labai paranku, nes at-

leistiesiems būtų reikėję mokesčių kompensacijų. Dabar pasitaikė ypač patogi proga, atleidimus motyvuojant keleivių stoka, po tragedijos sutrikusiais skrydžiais ir naujais reikalavimais įvesti griežtesnes apsaugos priemones tiek oro uostuose, tiek pačiuose lėktuvuose. Nepaisant, kad JAV valdžia tuo pat. atidarė piniginę ir oro linijoms iš jos išskratė 15 milijardų dolerių, maždaug 100,000 šios pramonės darbininkų neteko darbo — be išankstinio perspėjimo ir finansinės pagalbos.

Galbūt būtų pakenčiama, jeigu dabartinis ekonomijos sulėtėjimas būtų užkludęs vien oro linijas. Deja, nuo smūgių New Yorko ir Vašingtono JAV-se susverdoje ne vien pramonės, verslo, pramogų ar paslaugų šaka. Šakoma, kad šiuo metu didžiausią paklausą turi tik įvairios apsaugos agentūros, nes įstaigos, įmonės ir net privati namai ieško priemonių apsisaugoti nuo teroristų išpuolių.

Nėra abejonės, kad Amerikoje greitai atsiras bedarbių perteklius. Daugiausia tai dirbsieji pačiose apatinėse darboviečių pakopose — su mažiausiu pasirošimu ir žemiausiu atlyginimu. Jiems gauti kitą darbą bus labai sunku, juo labiau, kad daug ty praeities darbo vietų yra užėmę imigrantai — ir legalūs, ir nelegaliai šiame krašte atsiradę. Imigracijos įstaigos ruošiasi kur kas griežčiau žiūrėti į nelegalių imigrantų ir stengtis juos „išsivesti“ iš darbo vietų, kad jos liktų vietiniams. Be to, šiuo metu yra tam tikras nusistatymas prieš nelegaliai įvažiuojančius, nes bijomasi rugsėjo 11-osios pasikartojimo.

Rodos, dar visai neseniai JAV prezidentas derėjosi su Meksikos vadovybe dėl nelegaliai atvykstančių meksikiečių įteisinimo šiame krašte; dar neseniai kai kurios bendrovės dairėsi darbo jėgos užsieniuose, o dabar viskas pasikeitė: vakar pagedautieji, šiandien vejami šalin!

Verslininkai rūpinasi, kas bus, kai ateis didžiosios šventės ir tuo pačiu azartinį apsi-pirkimų sezonas, kurio metu jie padaro daugiau pelno, kaip visus metus. Ar žmonės patirs taupumą ir pasileis po parduotuves, ar ekonominės negalios dar padidės, jiems laikantis dabartinio atsargumo?

ninkai pradeda subyrėti: kai kurie išejo, o kiti skelbė, kad „Tr. Fr.“ tai tik literatūrinė grupė, leidžianti savo žurnalą.

Salomėja, nebegrįžusi į Lazdijus, apsigyveno Kaune, ieškojo buto ir darbo. Išgyveno didelę depresiją. Kai rėji bendražygiai jai nepadėjo, patys buvo persekiojami. Laiške E. Vilčinskaitėi į Argentiną Salomėja skundėsi jau ir trečiafrontininkais, ir kad visi nuo jos nusisukę, ją apleidę.

J. Keliuotis pats pirmasis atėjo pagalbos, siūlydamas versti „Naujamajai Romuvai“ vieną kitą dalyką iš vokiečių kalbos. Jis ir kiti bičiuliai galvojo, kad Salomėja, tik romantiškai nuotaikiu vedama, susidėjo su „Tr. Fr.“, kad savo širdį ji nėra išsivadėjusi iš idealų, kurie buvo jos gyvenimo pagrindas. Nusivėdę Keliuotis ją pas kun. M. Vaitkų, Šv. Kazimiero leidyklos direktorių, prašydamas jai darbo.

Kun. M. Vaitkus paprašė išversti kai kurias leidyk-lai knygas. Salomėja buvo labai dėkinga ir išsivėdė. Jai E. H. Mazzetti „Ritos laiskus“, J. H. Ingrahamo „Kuni-gaikštį iš Dovydo namų“, K. Holio „Didžiųjų vyrų jaunystę“, A. Kuprino „Sulamitą“, I. Bunino „Žmogų iš San Francisco“, V. Karolenkos „Makaro sapną“ ir kt.

1932 m. V. Mykolaitis-Putinas, sužinojęs, kad Salomėja sunkiai verčiasi, pasiūlė jai apsigyventi jo dideliame bute Vairganto g., ir jo seserį Magdalėną mokyti vokiečių kalbos. Ten Salomėja atsigavo ir fiziškai, ir dvasiškai. Š. Čiurlionienė ją pakvietė į savo literatūrinius „šeštadienius“. (B.d.)

DAR APIE SALOMĖJĄ NĖRĮ

JULIJA ŠVABAITE-GYLIENĖ

Nr. 4

„Choras visų žemės brolių“ — pataisau „Choras visų darbo brolių“. O „Kristus prie bažnyčios durų“ reikia taisyti arba visą, arba beveik nieko, — rašė jai B. Raila. — „Baisiai sunku tikėti, kad Kristus kam nors suteiktų išganymą, jeigu jis kada nors ateitų ir „kaip žydingis pavasaris...“ Iš eilė-raščio išeina, kad Kristus yra paniekintas, pardavinėjamas, jis grįžta prie darbininkų — Petro ir Jono — (gal apaštalų?) ir bus jų kovos vadu, juos išganys. Čia, rodos, tema pastatyta kaip tik klaidingai. Ilgametė darbo žmonių kova įrodė, kad Kristus jų neužtarė ir neužtarė. Kristus, liepdamas būti paklusniais, nusi-žeminusiais, nesipriešinti piktam, mylėti priešą, lauk-ti laimės tik po mirties, — tas Kristus slopina darbo žmonių kovos norą ir valią ir dažniausiai tuo patar-nauja tik prispaudėjams ir išnaudotojams. Proletaria-tas šiandien Kristum, kaip savo vadu, visiškai nebe-pasitiki, nes jis žino, kad tik jis vienas pats savo jėgom ir savo krauju galės nuversti išnaudotojus ir iškovoti sau laisvę, teises ir brolišką teisingą gyvenimą“.

Trečiafrontininkai pradėjo Salomėją spausti, kad ji parašytų pareiškimą įstoti į „Trečią frontą“ atsaky-dama „nuo senojo svieto“. Kai ji vis delsė, V. Draz-

dauskas parašė jai tektą, pasitaręs su B. Raila. Salomėja pamazų pamazų tapo įviliota į raizgų revoliucinį tinklą. Jos širdyje vyko didelė kova. Tai pažymi ir savo atsiminimuose J. Baltruokis, Lazdijų gimnazijos mokytojas: „...Per gegužines mokinių pamaldas bažnyčios viduryje klupo Salomėja. Ji vieniša, atkreipusi savo veidą į Dievo Motinos paveikslą, tą jos pamėgtąją Madoną. Klupo be maldaknygės, be rožančiaus, su-stingusiomis lūpomis. Gal tylioje maldoje ji kreipiasi į Dievo Motiną ir laukia iš jos atsakymo į sielą dras-kančius klausimus. (...) Ne, tai mirštančių religinių įsitikinimų atkakli kova su išaugusiomis abejonėmis. (...) Tai pirmieji Salomėjos žingsniai per lūžtantį ledą į kitą krantą“.

Labai artima Salomėjos draugė E. Vilčinskaitė, iš-emigravusi į Argentiną, dažnai susirašinėjo su poete. Sužinojusi apie Salomėjos draugystę su „Trečiu fron-tu“, gegužės mėn. vidury jai taip rašė: „(...) Pamatysi, ateis laikas, kai ir „trečias frontas“ bus jau tau „ne-kanus“, ir eisi toliau. Tu pamatysi jų tarpe daug žmonių ir visai negabių: garsiakalbių, kurie sudaro teorijas menui kurti, dėdami pagrindą savo talento stoka. (...) Kūryba ir grojimas — tai negalima kartu; naujus kelius galima surasti ne griauant, o ieškant. Aš pažįstu daugumą tų žmonių, su kuriais tu eini. Jų interesas — biznis. Tie limonadininkai, kurie tave glo-bojo, globojo tave altruistiškiau. Šitie tave medžioja — tu gera žvėriena...“

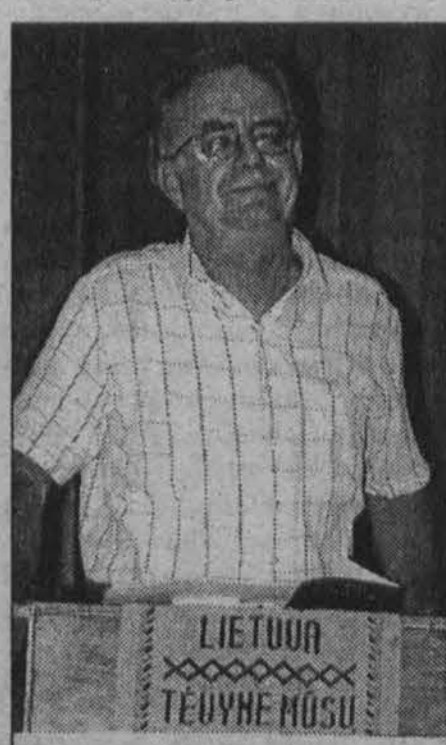
Pasirodžius „Pėdos smėly“, Salomėją už jos atvirus drąsius eilėraščius kritika ir gyrė, ir peikė. Ypač A.

PAREIGA GELBĖTI SAVO, ŠEIMOS, TAUTOS GARBĘ

Studijų ir poilsio savaitės, Lietuvių fronto bičiulių sąjūdžio surengtos Dainavoje spalio 19-26 d., vienas iš paskaitininkų buvo prof. Kęstutis Skrupskelis, filosofijos istorikas iš South Carolina. Jo pranešimas buvo skirtas pristatyti nesenai Lietuvoje išjusių dokumentų knygą „Lietuvos Laikinosios Vyriausybės posėdžių protokolai“, 2001 m., (išleido Gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centras). Tai buvo bent 6-asis pranešimas, skirtas 1941 m. metų įvykiams, Laikinajai vyriausybei bei to meto problematikai nagrinėti. Nenuostabu – šiemet sukanka 60 metų nuo Laikinosios vyriausybės egzistavimo. Nors, viena vertus, šis istorijos faktas lyg ir neįvertinamas, bet jo aktualumas neprašina. Patriotiškai nusiteikę lietuviai tą įvykį vertina kaip tautos laisvės ir nepriklausomybės dar vieną proveržį. Bet yra ir kitoks požiūris. Į jį atsiliepė ir jam daugiau dėmesio skyrė prof. K. Skrupskelis.

Skrupskelio Dainavoje paklausiau, kodėl pastaraisiais metais viešoms svarstyboms renkasi būtent 1941-ųjų metų Laikinosios vyriausybės temą, jis atsakė: „Pirmiausia, tai yra savotiškas šeimos reikalas. Mano tėvas buvo vienas iš tos grupės žmonių. Jis kartu studijavo su Juozu Brazaičiu, Zenonu Ivinskiu, Antanu Macina, bet tėvas buvo areštuotas 40-aisiais, todėl pačiuose įvykiuose dalyvauti negalėjo. Dalyvavo jo draugai. Tai nėra mano akademinė tema. Aš pažinojau tuos žmones ir noriu žinoti, ar apie juos sakomi dalykai yra teisingi. Mano bandymas – įsiskverbti kuo giliau į tuos įvykius, nes mano tėvas ir visa jo grupė yra kaltinami propagavę fašizmą“.

Kam priklauso frazė, kurią Jūs panaudojote savo pranešime „jaunųjų katalikų fašizmas“? – paklausiau prof. K. Skrupskelį po pranešimo.

Prof. Kęstutis Skrupskelis

„Tai mano straipsnio pavadinimas, suformuluotas, remiantis kai kurių autorių, katalikų katalikų fašizmu, tariamais įrodymais. Apie tai Lietuvoje rašo Leonidas Donskis, apie tai kalba 'Santaros Šviesos' žmonės. Man teko pažinti tuos, apie kuriuos taip kalbama. Šiam ratui žmonių tai nebuvo būdinga, nes tai buvo inteligentai, kuriems nehumaniškos idėjos buvo nepriimtinos. O dabar ir remdamasis Laikinosios vyriausybės paskelbtais dokumentais (leidinį redagavo Arvydas Anušauskas), priejau išvadoms, kad tokia nuomonė visiškai neteisinga. Legenda apie tariamą fašizmą įtakoja ir 1941 m. birželio sukilimo interpretavimą: kad Laikinoji vyriausybė vedė ideologiškai motyvuotą karą prieš žydus. Džiausias yra keliamas užuominas, kad susidorojimas su žydais prasidėjo gerokai anksčiau negu įsigaliojo vokiečių rezimas.“

Patyrinęs šioje knygoje Lietuvos Laikinosios vyriausybės paskelbtus dokumentus, sugrįžta bent kokia tezę apie šios grupės antisemitizmą. Kai kuriuos dalykus, kuriais užsiėmė LV, galime interpretuoti kaip atsiliepimą į dienos reikalus. Be abejo, žydų konfliktas yra, bet klausimas, koks jo pobūdis.

Pradėjus giliau nagrinėti šią temą, krinta į akis tam tikras laipsnis mėgėjiškumo žmonių, kalbančių ta tema. Yra didelis poreikis daryti ankstyvas išvadas. Galima sakyti: „aš taip spėjau“, „man atrodo“, „tikriausiai taip buvo“, o dažniausiai dogmatiškai teigiama, kad taip buvo. Iš tikrųjų, kol kas niekas nieko tikro dar nežino, nes reikalas tik pradamas tirti. O, beje, medžiagos apie tą laikotarpį yra be-

„Saulėtekio“ mokyklai Klaipėdoje švenčiant 40 metų sukaktį, programoje pasirodė ir tautinių šokių šokėjai. Pranas Šlutenis nuotrauka.

galė – archyvinės, atsiminimų ir kt“.

Profesorių paprašiau paplėsti savo pranešimo mintį apie istoriko Liudo Truskos straipsnį leidinyje „Genocidas ir rezistencija“, 2001 m., kur istorikas, anot pranešėjo, cituoja dokumentą, kurio nėra.

„Pavyzdžiui, Liudas Truska ir kai kurie kiti sako, kad 1941 m. birželio 30 d., pačioje LV veiklos pradžioje, buvo priimtas nutarimas steigti žydų geto. L. Truska randa, kad įvairios paskelbtos taisyklės plaukia iš to nutarimo. Bet iš knygos tampa visiškai aišku, kad tokio nutarimo nebuvo, jeigu dokumentai yra pilni. L. Truskos susimaišymas kyla iš sovietinės propagandos, kuri tariamai nutarimą įvardindavo truputį miglotai ir dėl to iš 'koncentracijos stovyklos' termino perėjo į 'geto' sąvoką. L. Truska, neturėdamas tikslaus dokumento, ir, atrodo, įtakotas sovietinės propagandos, daro išvadą, kad buvo steigiamas geto. Skirtumas yra tas, kad jeigu steigti geto, veiki prieš visus žydus. Tai jau yra ideologiškai suinteresuotas veiksmas prieš žydus apskritai. O šita stovykla, jeigu ji ir buvo, iš užuominų kituose dokumentuose galima nustatyti, buvo labai ribotos apimtys reakcija į dienos reikalavimus: tokio metu atsiranda žmonių (pvz., besišlaistančių su ginklais), su kuriais nežinia kas daryti. Nei juos sodinti į kalėjimą, nei paleisti. Juos turi kažkur laikyti. Pagal duomenis iš kitų šios knygos dokumentų galima susidaryti vaizdą, kad kalba eina apie 100-200 žmonių patalpiniimą. Tad teigimas, kad birželio 30 d. LV priėmė geto nutarimą, yra visiškai neteisingas. Tokio nutarimo nebuvo.“

Kitas dalykas griauja L. Truskos interpretaciją: liepos 7 d. Laikinajai vyriausybei pateikiama informacija, kad vokiečiai pradeda steigti geto. Kaip rodo šio posėdžio protokolai, šis klausimas Laikinosios vyriausybės posėdyje svarstytas nebuvo. Žydų klausimas Laikinosios vyriausybės žmonėms buvo trečiaeilis dalykas, nes krašto padėtis buvo baisi ir jiems teko spręsti skubius „einamuosius reikalus: atėjo skustis ūkininkas, kad kaimynas pasėjo rugius ant jo žemės, Vilniuje atsirado 40,000 bedarbių ir beveik kiekviena šeima prarado pragyvenimo šaltinį, o iki liepos vidurio Lietuvos teritorijoje dar vyko kautynės su atskiromis Raudonosios armijos atplaisomis ir kaimuose šlaistėsi daug ginkluotų vyrų. Laikinajai vyriausybei rūpėjo krašto gyvenimo atstatymas“.

Šiuo metu 1941 m. įvykių svarbą užgožia pašaliniai veiksniai. Lietuvai įstojus į NATO reikalai turės pasikeisti. Kita vertus, artėja tas laikas, kai nuo politinės arenos nueis karta, gyvenusi tuo laikotarpiu ir šiandien stovinti vienoje ar kitoje šio įvykio pusėje. Nuo žmonių, 1941 m. prisiemusių atsakomybę už valstybės atstatymą ir tautos gyvenimo atkūrimą, turės būti nuimta fašistų bendradarbių etiketė, kaip gal bus perkvalifikuoti ir priekaištai santaričiams, kad jų „Veidu į Lietuvą“ akcija iš tikrųjų buvo partneriavimas su sovietinės sistemos pareigūnais, o ne su tauta. Ateis nesuinteresuoti istorikai, politikai, kita bus ir visuomenė (tik ar naujieji rusai atsisakys pretenzijų į Baltijos pajūrį, nes iš tėvų jie paveldėjo įsitikinimą, kad tai „iskonno ruskijje zemli“ – prigimtos rusiškos žemės). Atei-

nančioji karta turės daugiau drąsos ir mažiau baimės, ją pagąsdinti tariamais baubais bus sunkiau. Jaunieji bus atviresni faktų ir dokumentų kalbai ir istorinės legendos užims tautosakos vietą, kur joms ir priklausyti. Tokia nuojauta išsinešiau iš filosofijos istorijos profesoriaus Kęstutis Skrupskelio paskaitos Studijų ir poilsio savaitės metu Dainavoje. Jo pateiktas darbo su dokumentais principas, jeigu ji jaunieji Lietuvos istorijos mokslininkai įsisavins, teikia vilčių. O pagal tą principą Arvydas Anušauskas, rengdamas dokumentų rinkinį „Lietuvos Laikinosios Vyriausybės posėdžių protokolai“, dirbo skubotai.

Audronė V. Škiudaitė

KAI ŠAUKIA GIMTASIS KRAŠTAS....

(Jauno tremtinio lietuvių išgyvenimai Sibire ir jo drąsus žygis – pabėgimas laisvėn)

Praejusį pavasarį, pirmą kartą Amerikoje besilankęs tautietis, užsuko į Cape Cod (Mass) pasimatyti su trumpų bangų radijo mėgėjais su kuriais jis palaiko nuolatinis ryšius eterio bangomis. Štai svečio iš Lietuvos žodžiai: „Aš Alfonsas Senikas, – LY2DM – paprašytas, papasakosiu mano šeimos ir savo gyvenimo istoriją. Gimiau 1934 m. Išlaužo kaime, Prienų rajone, Marijampolės apskr. Mano tėvai buvo ūkininkai. Turėjo 8 hektarus žemės. Tėvas buvo nepriklausomybės kovų savanoris. Su Lietuvos kariuomene kovojo nepriklausomybės kovose 1918 metais: prieš bolševikus-rusus, bermontininkus-vokiečius ir lenkus. Tėvas buvo didelis tėvynės mylėtojas, patriotas. Grįžęs iš kariuomenės įstojo į Šaulių organizaciją. Tėvas turėjo gerą iškalbą“.

„1940 metais, kai Lietuvoje vietas komunistai pradėjo agitaciją prieš Lietuvos valdžią, agitatoriai lipo ant statinių ir gyrė Sovietų Sąjungą. Tėvas buvo priverstas taip pat viešai kalbėti. Anot girdėjusių jo kalbą, tėvas taip išrėžė: 'Žmonės emigravę sugrįžta (Lietuvon) iš Amerikos, atsiveža pinigų, nusiperka gražius žemės ūkius ir puikiai gyvena. Kiek žinau, tautiečiai grįžė iš Sovietų Sąjungos teparsiveža utelį'...“ Pagal Alfonsą Seniką, šie tėvo žodžiai supykino vietos NKVD organus ir todėl jie Senikų šeimą įtraukė į nepatikimų asmenų sąrašą.

Senikas tęsė: „1941 metais birželio 18 d. į mūsų ūkį atvažiuo NKVD-istai ir pranešė, kad Tarybų sąjungos įsakymu esame išvežami iš Lietuvos. Leido pasiimti visai šeimai 30 kg maisto ir drabužių. Sunkvežimiu visus tremiamus nuvežė į Marijampolę ir pakrovė į gyvulinis vagonus, o iš ten – į Naująją Vilnių. Atskyrė vyrus nuo moterų ir vaikų.

Alfonsas Senikas

Daugelis gabenamų vyrų pakelė mirė. Aš dar ir šiandien nepajėgiau surasti tėvo palaikų, nei kur jis yra palaidotas. Mes, vaikai, su motina, buvom nuvežti į dabartinį Tomsko rajoną, Marino kraštą. Gyvenome taigoje, sovietiniame kolchoze. Visus pristatė prie sunkaus darbo. Dalis atvežtųjų neištvėrė, pasimirė. Mano mama susirgo piktybine dezinterija. Ji negavo jokios medicininės pagalbos. Aš gi, kaip vaikas, prisiskukau prie kalvio, kuris mane priėmė savo „padėjėju“. Gaminome vienis. O už šį „kvalifikantą“ darbo gaudavome padidintą maisto davinį: 600 gramų avižinės duonos.

Pagalinau kalbėtojas Alfonsas Senikas sustojo prie jų svarbaus sprendimo: „1947 metais mes, keturi paaugliai, nutarėm pabėgti. Pasidarėme iš rastų plaustų ir upe patraukėme namų – Lietuvos link. Pasiekėme Tomską, vėliau Novosibirską, o iš ten, kaip padaužos – zuikiai – traukinio stogais važiuojame namų link. Pasiekėme Lietuvą, – sakė Senikas, – apsigyvenau pas tetą – nelegaliai. Vėliau buvau milicijos atpažintu, tačiau laimingai būdu išvengiau antros kelionės Sibiran. O mano bendražygiai – jaunuoliai buvo sugrąžinti į

SKELBIMAI

Paslaugos

ELEKTROS
[VEDIMAI – PATAISYMAI]
Turis Čikagos miesto leidimą.
Dirbu užmiesty. Dirbu greitai,
garantuotai ir sąžiningai.
773-779-3313
KLAUDIUS PUMPUTIS

AUTOMOBILIO, NAMŲ, SVEIKATOS, IR GYVYBĖS DRAUDIMAS.
Agentas Frank Zapolis ir Off. Mgr. Aukšė S. Kane kalba lietuviškai.
FRANK ZAPOLIS
3208 1/2 West 95th Street
Tel. (708) 424-8654
(773) 581-8654

Kalame visų rūšių „sidings“, „soffits“, įdedame lietvamzdžius (gutters) ir dengiame stogus. Skambinti Romui tel. 630-774-1025.

JAMES
8128 S. Western Ave.
Chicago, IL 60652
24 HRS, 7 DAYS
773-778-6050

(TONY) ANATOLIUS BACCO
773-617-6768 (mob.)
FREE ESTIMATE
Visapusiškas aptarnavimas ir instaliacija

Tai - Jūsų laikraštis
DRAUGAS
THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

Nekilnojamas turtas

GREIT PARDUODA

RE/MAX REALTORS
OFF: (773) 229-8761
HOME: (708) 425-7160
MOBIL: (773) 590-0205

RIMAS L. STANKUS

- Greitas ir sąžiningas patarnavimas
- Nuosavybių įkainavimas veltui
- Perkame ir parduodame namus
- Pensininkams nuolaida

Century 21
New Vision
Bus.: 708-361-0800
Voice Mob.: 773-854-7820
Fax: 708-361-9618

DANUTĖ MAYER

Jei norite parduoti ar pirkti namus mieste ar priemiestiuose, kreipkitės į **DANUTĖ MAYER**. Profesionaliai ir sąžiningai patarnauja nuo 1986 m. Nuosavybių įkainavimas veltui.

Įvairūs

Nebrangiai montuoju
automobilines apsaugas bei stereo sistemas.
Tel. 773-502-1570.

Siūlo darbą

Alternative Home care looking
for responsible come-and-go, live in care givers and CNAs. Must be able to speak, read and write English. Must drive and be able to lift. References and „green card“ required. Tel. 630-654-6580.

Window Washers Needed!
40,000 per year. We need 100 crews. No exp. necessary. Will train. Must have valid driver's license and transportation. Must be fluent in English. L.A. McMahon Window Washing. Tel. 615-441-5555.

Reikalingi žmonės viešbučių valymui Joliet ir Mundelein priemiestiuose. Skambinti tel. 630-357-8110 arba 708-218-7521.

Reikalingi darbuotojai parduotuvių valymui TN ir IN valstijose. Pageidautina vyrai. Atlyginimas nuo \$1,500 iki \$1,800. Tel. 615-554-3161.

Įvairūs

THE QUARRY INN

Sekmadeniais, 10 – 2 v.p.p.
„BRUNCH“
Nuo šampano iki saldumynų
326 Main St., Lemont, IL
60439
Tel. 630-257-8925

lagerį Sibire ir tenai mirė.

O apie darbą lageryje Alfonsas Senikas taip kalbėjo: „Iš-tremtieji gyveno ant upės kranto, kur rado apleistus vietinių laukinių, kaip Amerikos indėnų – jurtas, čia tik iš rastų su langais be stiklo. Tremtiniai dirbo ūkio ir medžių kirtimo darbą. Jam, kaip jaunam kalvio padėjėjui, nebuvo blogai, nes gavo didesnę duonos normą. Žiemai jie lipdavo į Sibiro aukštas pušis rinkti konkerių, lyg riešutų, iš kurių išspausdavosi šiek tiek riebalų. Na, žinoma, be maisto labai trūko druskos ir stiklo langams.“

Štai keletas prisiminimų apie jų pabėgimą iš Sibiro. Kaip toliau pasakojo Senikas: „Pabėgė beveik visai neturėję jomę ko valgyti. Tiesa, turėjome šiek tiek druskos ir džiovintos duonos. Pasiekus Maskvos miestą nebuvo lengva rasti pagalbą. Taip Maskvoje vargome net dvi savaites. Maitinomės vandeniu ir druska. Tenai beieškodami maisto, pastogės, transportacijos susidūrėme su chuliganais (padaužomis), kurie peiliu sužeidė man nugarą ir atėmė mūsų turimas kuklias maisto atsargas. Dėl blogo maitinimosi gavau skorbūtą (dantų smegenų ligą)“. Pasiekęs tetos namus jaunuolis Alfonsas dvi paras miegojo su kruvina burna. Toji liga jį persekiojo dar 20 metų.

Senikas sakė, kad jo motina, Sibire išvargusi 19 metų, pagaliau buvo išleista namo, tačiau, sugrįžusi Lietuvon, greitai mirė.

Baigdamas savo pokalbį

Cape Code Alfonsas Senikas sakė, kad jo gyvenime būta ir kai kurių prosvaisčių. Grįžęs dar sovietinėn Lietuvon – legaliai negalėjo lankyti mokyklos. Todėl teko pasirūpinti kitus asmens dokumentus, kurie atidarė jam kelius į mokslą.

Alfonsas Petrutis

* Pirmadienį Būtingėje baigtas krauti Norvegijos tanklaivis „Bergitta“, išgabėjęs į Vakarų Europos uostus pirmąją Rusijos bendrovės „LUKOil“ eksportuotos naftos siuntą – 100,122 tonas. Tai – penktasis tanklaivis, pakrautas šį mėnesį Būtingėje. Artimiausią savaitgalį terminale numatoma aptarnauti dar vieną tanklaivį. Jeigu tai pavyks, bus pasiektas terminalo mėnesio rekordas. Iki šiol geriausias Būtingės krovos mėnesio rezultatas – penki tanklaiviai. Daugiausia naftos per Būtingę eksportuoja kita Rusijos kompanija „Jukos“. Šiemet planuotas Būtingės terminalo apkrovimas – 6 mln. tonų. Būtingė yra moderniausias terminalas rytinėje Baltijos pakrantėje ir jo projektinis galingumas – 8 mln. tonų per metus. (Elta)

* Kauno rajono savivaldybė atsisakė UAB „Kauno autobusai“ paslaugų ir pateikė komercinį pasiūlymą perimti šios bendrovės aptarnaujamus maršrutus privačioms įmonėms. Verslininkai pareiškė, jog gali atpiginti bilietus nuo 60 iki 50 centų. (KD, Elta)

GRŪTO PARKAS VOKIŠKOM AKIM

KAZYS BARONAS
Mūsų korespondentas Europoje

Didžiausio Vokietijos dienraščio Miuncheno Sueddeutsche Zeitung" (jo tiražas savaitgaliais 760,000 egz.) bendradarbė Karina Steinberger Grūto parko išpūdzius pradeda pasikalbėjimu su 70-mete Monika Karloniene. Ji prisiminė 1948 m., kai į tėvų namus įsiveržė sovietiniai kariai. Neradę tėvų, kariai suėmė šešiolikos metų mergaitę, išveždami ją į tolimą Sibirą. Šią klaidą Monika apmokėjo 11 metų koncentracijos stovykla, kuri jai pavogė gražiausios jaunystės dienas, tačiau stebuklingai jas pergyveno.

Šiandieną, atsirėmusi į 75 tonų „Sovietinių partizanų“ varinį paminklą, ji kiek šypsosi. Kai įdomu ir kiek keisto, kad jos gyvenimu susidomėjo visiškai svietimi žmonės. Monika pradeda vokiečiai pasakoti trėmimų dienas, vežant gyvuliniam vagone 50 žmonių, nors vagonas buvo skirtas tik penkiems arkliams. Tačiau jaunuolė nepasidavė skaudžiam likimui: važiudama ji juokėsi, meldėsi, dainavo. Ir štai, beveik po 53 m., Monika Karlonienė stovi šalia Lenino ir Stalino paminklo, prie kalinius vežusių vagonų, prie aukštų tvoros ir sargybinių bokštelių. Ji negali suprasti, kodėl „grybų karalius“ Vilijamas Malinauskas tiek daug pinigų paskyrė, norėdamas parodyti jos ir visų lietuvių praeitį, ir tai beveik prieš pat jos namus, pastatydamas miško viduryje, jos lietuviškoje gimtinėje gulagą. Jai nesuprantama, tiesiog skaudu, paverčiant milijonų žmonių kapus pramogos vieta, su vaikų sūpynėmis, užteigakavine, kurią V. Malinauskas pavadino „Gulago kavine“. Įėjimas kainuoja 5 Lt. Savininko nuomone, jo parkas yra pigiausias Lietuvoje. Bet M. Karlonienė yra priešinga bet M. parko įsteigimui. Tokią gražią vietovę paskirti nusikaltėliams — tikrai didelė nuodėmė.

Grįžus su dviem vaikais į Lietuvą, niekas ja nesirūpino. Į savo tėvynę Monika grįžo ligonė. Suprantama, nes ji dirbo Sibiro miškuose, ilgai laukė reabilitacijos ir mažos pensijos. Staiga ji atsuka galvą į Antano Sniečkaus statulą. „Jis, — sako Monika, — iš Kremliaus malonės 1940 m. buvo paskirtas Lietuvos komunistų vadu, pasirašydamas masinius lietuvių trėmimus. Tiesa, įsakymas atėjo iš Kremliaus, tačiau mus išdavė lietuviai“, — kerštingai pasakė M. Karlonienė.

Tą 1948 m. naktį tarp sovietų karių buvo ir lietuviai, kurie 16-kos metų mergaitę davė tik 15 min. laiko pasiruošti ilgai kelionei į Sibirą. Jeigu ne kaimynai, kurie Monikai davė kiek maisto, jau vagone ji galėjo atsiskirti su gyvenimu, vežant 7,000 km. į Krasnojarsko miškus. Ten, valgydavo džiovintų žuvų sriubą, ji turėjo pasirašyti raštelį: išstremta iki gyvos galvos. Kodėl? Dar ir dabar nežino Karlonienė.

Stambus vyras tas V. Malinauskas. Priešingai Karlonienei, jis savo gyvenime niekuomet nebuvęs klaidingose vietose. Pietų Lietuvoje jis ėjęs kolchozo pirm. pareigas. Kada komunistams pasidarė „karšta“, jis pastebėjo kapitalizmo pranašumą. Turtuolis jis yra, gyvendamas iš grybų ir pušų miško (Vokietijos krautuvėse pasirodė lietuviškos voveruškos — „litauische Phifferlinge“). 1 kg kainą 11 m. 90 pf. be-

nanui, Lietuvos prez. V. Adamkui, R. Paksui, V. Landsbergiui ir kt. Karaciejaus nuomone, šios paukščių baidyklės yra marksizmo-leninismo ideologinis ginklų sandėlis. Visoje Lietuvoje buvę partizanai, tremtiniai, kaliniai turi statyti tikrų didvyrių paminklus. Deja, neveikli vyriausybė tik stebi, kaip šis „laisvalaikio Aušvicas“ tik skaldo tautą.

Jau antrus metus, 40-ties organizacijų vardu, kovoja L. Karaciejus prieš komunistinių vadų šlovinimą. Grūtas yra gėda Lietuvai, visų aukų įzeidimas. Su rezignacija Karaciejus uždaro raštų bylą. Juk tikrovėje nieko negalima pakeisti, nes 60 proc. buvusių aukštųjų komunistų pareigūnų šiaandieną užima aukštas vietas Lietuvos valdžioje. Tačiau jis žino savo priešų atsakymą: Sibirą taip pat daug kas turėjo geras tarnybas...

Ant L. Karaciejaus stalo guli „Laisvalaikio“ laikraštis. „Geležinio vilko“ naktinėje užteigėje, gyvenimas eina Stalino laikotarpiu: patarnaujama sovietinių jūreivių uniformose, garsiakalbiuose girdimos sovietinės prakalbos, 10 v.v. skamba Rusijos himnas, šokių aikštelė „saugoja“ Hitleris, ant sienų prikalti tūkst. Lenino ordinar, kambariai pilni Stalino ir Lenino paminklų. Jų veidai raudoni, o akys blykčioja gundančiai. „Taip, anksčiau stovyklų būta visur. Anuomet ant Stalino paminklo Druskinukuose kažkas užkabino dešrelių vintinę“, — sako Monikos duklė. Tai išdaiga, kuri galėjo gyvybę kaupti. Kas drįso ant Lenino paminklo pakabinti švarką — apmokėjo 10 m. kėlelimu. Šiandieną jaunuoliai sėdi ant Stalino ir fotografuojasi.

Juokiasi M. Karlonienė, gir-

LAIŠKAI IR NUOMONĖS

BRANGŪS PRISIMINIMAI,
MALONŪS SUSITIKIMAI

Lankantis Lietuvoje bendradarbiavimo reikalais su KMU Stomatologijos fakultetu ir tėvo teis. Antano Ragauskos knygos „Ginčai dėl skonio“ pristatymų proga Vilniuje, Kaune ir jo gimtinėje Tytuvėnuose, tekė dalyvauti Vilniuje Sauliaus Sondeckio vadovaujamame bei diriguojamame Lietuvos kamerinio orkestro koncerte. Pirmą sykį girdėjau juos 1979 m. amerikiečių surengtame koncerte netoli Čikagos. Po koncerto, keleto lietuvių šeimų iniciatyva, buvo suruoštos vaišės mūsų namuose visam, apie 30 žmonių, kolektyvui ir jų pasiklausyti atėjusiems kai kuriems Čikagos apylinkių lietuviams. Tad š.m. rugsėjo 3 dienos vakare, koncerto pertraukos metu, turėjau progą atnaujinti pažintį ir šio įvykio atminimui, ištekti

tėvo knyga. Už keleto dienų maestro atsirevanšavo man dovanodamas „Gyvenimas Lietuvai“ knygą, kuri yra apie jo tėvą Jackų Sondeckį (Sondą, Šiaulių burmistrą, JAV-se VLIKo vadovybės narį, Lietuvos patriotą).

Prieš išvykstant iš Lietuvos, lankiausi Pylimo gatvėje Vilniaus Gaono žydų valstybiniame muziejuje. Vieną vienam apžiūrint gausias nuotraukas erdvioje salėje, dedikuotoje lietuviams, gelbėjusiems žydus, mačiau Jackaus Sondeckio nuotrauką iš vaikystės prisiminimų Plungeje, mūsų sveikata besirūpinusius gydytojus dr. Robenzoną, dr. Tamkevičių, dr. Leviną, tėvo draugą advokatą Rolinką. Staiga ši mano vaizdą nutraukė į salę įeinanti moteris su dviem vyrais. Vienas jų, koncerto pertraukos metu, turėjau progą atnaujinti pažintį ir šio įvykio atminimui, ištekti

Antano Ragauskos knygos „Ginčai dėl skonio“ sutiktuose Vilniuje rugsėjo 13 d. iš kairės: Aldona Lipskienė, dr. Leonidas Ragas ir prof. Bronius Vaskelis. Gedimino Žilinsko (Elta) nuotrauka.

Traubas. Giliau pažūrėję, atpažinom viens kitą, prisiminė 1979-uosius metus: mokyklos salėje oficialų koncertą, tos dienos šaltą orą bei susiekimo priemones paralyžiuojantį gilų sniegą. Bet aiškiausiai prisiminėme šiltoje aplinkoje praleistą vakarą, bent trumpam atitrukus nuo anuometinės geležinės uždangos. Kitas vyras, jo senas draugas, apie 1974 m. su žmona aplėdęs Vilnių, dabar simfonijos orkestro narys Izraelyje. Abu su žmona pasisakė, kad negyvena daugiau nei 25 m. Vilniuje, tačiau jaučiasi lyg būtų Vilniaus niekuomet neapleidę... Įrašant B. Traubui tėvo knygą, kad primintų mūsų supažinimą 1979 ir susitikimą 2001 m., aš irgi prisipažinau, kad gal per šią knygą geriau suprasiu, kodėl, sugrįžęs Lietuvon po 47 metų 1991 m., aš irgi pasijutau lyg būčiau Lietuvos niekuomet neapleidęs...

Leonidas Ragas

Itasca, IL

MUS UŽJAUČIA

Skaudi, žmogišku protu neišmatuojama, ištiko Jus nelaimė. Todėl mes, Vilkaviškio rajono Vištyčio P. Kriauciūno mokyklos mokiniai ir mokytojai, reiškiamo Jums ir Amerikos tautai gilią užuojautą ir visa savo esybe pasmerkiame teroristus. Mes tikime, kad Visagalis Dievas padės užgydyti motinoms padarytas žaizdas, o blogio nešėjams bus atlyginta.

Stiprybės, vilties ir Dievo palaimos Jums ir Jūsų tautai.

Vilkaviškio r., Vištyčio P. Kriauciūno vidurinės mokyklos mokytojai ir moksleiviai

BAIMĖ NE NUODĖMĖ

Rugsėjo 21 d., „Bičiulystės“ puslapiuose vėl kartojasi baimės temos straipsniai. Atrodo, jog būtina norima įtikinti Amerikos lietuvių, kad Lietuvoje gyvenantys žmonės nieko ir niekuomet nebijojo.

T. Stanevičius aiškina, kad „aš niekada nejučia kokios baimės“, bet tuo pačiu duoda aiškius pavyzdžius, kaip jis ir jo draugai buvo sekami ir suvedžiojami. Jei iš tikrųjų nebuvo ko bijoti, tai kodėl reikėjo išsiginti dainavus uždraustą dainą ar rengti pokalbį su provokatorium? Logiškai galvojant, manyčiau, kad jei nebuvo ko bijoti, tai nebuvo reikalo ir išsiskinkinti.

A. Bikulcienės straipsnis pilnas pavyzdžių, kaip žmonės bijojo partizanų kūnus laidoti ar net į juos pažvelgti. Ji rašo apie žmonių drąsą, nepaisant pavojų. Gerbiu tų žmonių drąsą, bet turėjimas drąsos nepaneigia baimės buvimą.

Man nelabai aišku, kodėl šie žmonės bijo prisipažinti, kad bijojo? Juk baimė nėra nuodėmė. Tuo pačiu man nelabai aišku, ką skyriaus redaktorė tikisi pasiekti vis spausdindama tokius straipsnius. Paslaptį, kaip initialais pasirašęs „K. D.“ savo straipsnelyje „Be galo įdomu“, sarkastiškai pašiepia Amerikos lietuvių, kad jie būk tai „žino geriau“ už tuos, gyvenusius Lietuvoje. Ne, mes nežinome geriau už juos, — mes tik nebijojome pasa-

DRAUGAS, 2001 m. rugsėjo 28 d., penktadienis

5

kyti tiesos. Aš nebijau pasirašyti po šiuo laišku. Skaitant tokius užgauliojančius straipsnius, kaip „K. D.“, kyla klausimas — kaip jam teko vieta skyriuje pavadintu „Bičiulystė“?

Dr. Živilė Vaitkienė
Seven Hills, OH

KNYGNEŠIAL...

Atkelta iš 3 psl.

Į garbingų rezistentų grėtas šiuo metu įsirašo ne tik minėtos katalikiškos ir tautiškos žiniasklaidos leidėjai, jų autoriai, bei skaitytojai, savo prenumerata palaikantys tautiškos žiniasklaidos remėjai. Tai — naujųjų laikų knygnešiai. Jų vardai aukso raidėmis turėtų būti įrašyti į tautos istoriją, šalia tų, kurie savo krauju ir gyvybėmis gynė Lietuvos laisvę. Dabar Lietuvos laisvę turi būti ginama kitaip — per žmoniškumo ir dvasingumo gelbėjimą.

Grazios iniciatyvos ėmėsi Kazys Giedraitis, užsakes savo giminėms Lietuvoje ir mokykloms „XXI amžių“. Labai apsidžiaugiau, perskaiciu-

si Draugo fondo įždininko ataskaitą, kad ir Amerikoje lietuviai savo aukomis remia „Draugą“, siekdami puoseleti lietuviybę.

Marian ir Donatas Jureb, Leokadija Pačkuskienė, Birutė Vilutienė, Alfonsas Pundys, Pijus Pažerūnas, Joseph Bernot, Marija ir Pranas Radis, Eugenija Barsketienė, Alibina ir Nijolė Dumbrytės, Lydija ir Algis Liepinaičiai — tai naujausios Lietuvos istorijos vardai, naujųjų laikų knygnešiai, gelbstintys lietuvišką žodį ir tautos gyvybę savo lėšomis.

Lietuvą ir jos vaikus ir lietuvių užsienyje iš mirties kultūros liūno gali išgelbėti tik Tikėjimas, Dora, Šviesa, Teisingumas ir Lietuviškas žodis. Tai yra tos vertybės, kurios gina ir puoseleja „Lietuvoje“, „XXI amžių“, „Tremtinys“, „Varpas“, Amerikoje „Draugas“.

Kiekvienas šių laikraščių skaitytojas — tai tautai sugrąžintas jos vaikas.

Linkiu šių laikraščių leidėjams, autoriams ir rėmėjams geros sveikatos ir sėkmės visuose Jūsų prasminguose darbuose!

A. † A.

Dr. ALINAI DOMANSKIENEI

išėjus į Amžinybę, reiškiamo širdingą užuojautą vyriui VANDALINUI, sūnams dr. JONUI ir adv. RIMUI su šeima, giminėms ir artimiesiems bei kartu liūdimė.

Amerikos lietuvių gydytojų sąjunga

Mielai mūsų Kolegei

A. † A.

Dr. ALINAI DOMANSKIENEI

išėjus Amžinybėn, giliai užjaučiame jos mylimą vyrą VANDALINĄ, sūnus dr. JONĄ ir adv. RIMĄ su šeima.

Razmų šeimai

2001 m. rugpjūčio mėn. 31 d. sulaukęs 89 metus mirė mūsų mielas tėvelis, senelis, prosenelis.

A. † A.

Dipl. Inž. VLADAS TAMOŠIŪNAS,

buvęs Vytauto Didžiojo Universiteto adjunktas, Kauno Aukštesniosios Technikos Mokyklos mokytojas ir specialinių mokslų inspektorius visai amerikiečių okupuotai Vokietijos zonai.

Buvo vienas iš „Technikos Žodžio“ steigėjų. Suruošė Čikagos lietuviams mechaninės braižybos kursų, taip pat buvęs Lietuvių Bendruomenės Čikagoje Brighton Park'o apylinkės pirmininkas.

Priklausė Amerikos Liet. Inžinierių ir Architektų Sąjungai, „Plieno“ Vyrių, Liet. Valstiečių Liaudininkų Sąjungai, Amerikos Lietuvių Bendruomenėi, Pajūninkų Draugijai.

Palaidotas Liet. Tautinėse kapinėse. Nuoširdžiai dėkojame visiems, kurie palydėjo velionį į jo amžino poilsio vietą, išreiškė mums užuojautą žodžiu, raštu ir aukomis.

Dėkojame D. Petkui, laidotuvių direktoriui už rūpestingą patarnavimą.

Liudesyje: duklė Ingrida anūkas Dalis su žmona Diane proanūnai Alexandra, Andrew Ramonai ir kiti giminės Amerikoje ir Lietuvoje.

Namams Paskolos, Apdraustos Sąskaitos

MUTUAL FEDERAL SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION OF CHICAGO

2212 West Cermak Road, Chicago, IL 60608
(773) 847-7747

Stephen M. Oksas, President

Patarnaujam Čikagos ir Apylinkių Lietuviams Daugiau Kaip 95 Metus.

ČIKAGOJE IR APYLINKĖSE

Victoria Karaitis, gyvenanti Union Pier, MI, pratešdama prenumertą, mums paaukojo 50 dol. Esame labai dėkingi!

MENO MOKYKLĖLĖ

Meno mokyklėlė yra paruošusi programą paaugliams ir jaunimui.

Šiais mokslo metais ketvirtadieniais kviečiame lankyti skyrius Lemonte, PLC: dainavimo – 6:15-7 val.v., sportinių pramoginių šokių (ansamblių šokimas) – 7:05-8 val.v.

Dar priimame i fortepiono klase. Pamokos vyksta antradieniais Lemonte, PLC.

Lemonte, PLC, antradieniais priimami moksleiviai i dainavimo skyrių nuo 3.5 metų amžiaus. Pamokės pradžia – 5:30 val.v. Po to siuluome baletą nuo 6:15 iki 7 val.v. Vyresniesiems (nuo 6.5 metų) baletas – nuo 5:30 iki 6:15 val.v., dainavimas – 6:20-7:05 val.v. Sportiniai šokiai (priimami moksleiviai nuo 6.5 metų amžiaus) – nuo 7:05 iki 8 val.v.

Ketvirtadieniais sportiniai šokiai vyksta nuo 6 val.v. iki 7 val.v.

Šeštadieniais Čikagos Jaunimo centro patalpose, tuoj po lituanistinės mokyklos pamokų, prasideda Meno mokyklėlės pamokės. Baletas – 1:15-2 val.p.p. jaunesniųjų grupei (nuo 3.5 metų amžiaus), dailė – 2:05-2:50 val.p.p. Vyresniesiems dailė vyksta 1:15-2 val.p.p., baletas – 2:05-2:50 val.p.p. Priimame i kanklių klase (turime kankles) Čikagos Jaunimo centro patalpose.

Kuriamas vaikų teatras. Norintys turi registruotis šeštadieniais kreipdamiesi i mokyklos direktorę arba tel. 630-624-1247. Visais klausimais, susijusiais su mokyklėle, galite kreiptis tuo pačiu telefonu.

Skelbimai

• **Amerikos Lietuvių radijas**, vad. Anatolijus Šlutas – kiekvieną sekmadienį 7 v.r. per WCEV 14.50 AM. Tel. 773-847-4903, adresas: 4459 S.Francisco, Chicago, IL 60632.

• **Siuntiniai, pinigai i Lietuvą. Mažesnės, didesnės sumos** siunčiamos jums palankiausiomis sąlygomis. **TRANSPAK** (įstaiga laikraščio „Draugas“ patalpose). Tel. 1-773-838-1050.

LINKSMINOSI EŽERŲ KRAŠTO LIETUVIAI

Jau aštuonios dešimtys metų Čikagoje veikia Miko Šileikio įsteigtas Čikagos Zarasų klubas. Tada steigiamajame susirinkime Bridgeporte i klubą įsirašė 12 narių, vėliau klubas augo, buvo laikas, kai klubas vienijo netoli dviejų šimtų narių, bet laikas nesu-

stabdomai eina... Šiuo metu klube – 57 nariai.

Rugšėjo 23 dieną zarasiškiai ir svečiai rinkosi i tradicinę Zarasų klubo gegužinę Vytauto Didžiojo šaulių rinktinės namuose. Klubo pirmininkas Bronius Blekys padėkojo klubo nariams ir sve-

Čikagos Zarasų klubo gegužinės, rugšėjo 23 d., rengėjai ir talkininkai. Romo Eidukevičiaus nuotr.

Dėkojame visiems, kurie rengiasi atvykti i „Draugo“ pokylį ir jau užsisakė stalus ar vietas. Rūta Jautokienė užsisakė visą stalą, Milda Šatienė – 10 vietų, First Personal bankas – 6 vietas. Tariaime aciu ir laukiame atvykstant!

Literatė Aldona Šmulkštienė aptars 1999 metų literatūrinės premijos laureatės rašytojos Nijolės Jankutės-Užubalienės knygą „Atvirukai“. Premijos įteikimo vakaras vyks spalio 5 d. 7 val.v. Jaunimo centro Čiurlionio galerijoje.

Vaikai yra mūsų visuomenės ateitis. Kaip perteikti vaikams religijos pagrindus? Simpoziumo „Dievas ir vaikas“ metu bus aptariama vaiko religinio auklėjimo svarba šeimoje ir per katekizmą bažnyčioje. Simpoziume dalyvaus Gracilda Reinytė-Petkienė, seselė Laima Kabišaitytė ir Rima Sidrienė. Šis ir kiti pristatymai vyks 21-ojo Ateities akademinio savaitgalio metu spalio 27-28 d. Ateitininkų namuose Lemonte. Čikagos ir apylinkių visuomenė kviečiama dalyvauti.

Pabendravimo pietus spalio 7 d. 12 val. Pasaulio lietuvių centro naujai dekorotoje didžiojoje salėje ruošia Pal. J. Matulaičio misija. Stalus užsakykite kreipdamiesi i Vandą Gvildienę tel. 630-271-9136. Visuomenę kviečiame dalyvauti.

AKTORIUS V. RUGINIS – TV PREMJEROJE

„Drauge“ buvo rašyta apie filmų ir televizijos aktorių Vyto Ruginį, kuris praėjusio šeštadienio vakarą turėjo debiutuoti naujame televizijos seriale – „Citizen Baines“ CBS televizijos tinklo stotyse (Čikagoje – 2-ame kanale).

Tačiau šios naujos programos pirmasis epizodas buvo atidėtas ir apie tai mums pranešė pats lietuvis aktorius, kuris gyvena Los Angeles mieste. Šio serialo rodymas buvo nukeltas viena savaitė vėliau. Tokiu būdu jo debiutas įvyks šį šeštadienį, rugšėjo 29 d., 8 val. Pradžioje yra numatyta pagaminti 13-16 vienos valandos programą. Vėliau šis veiklas bus tęsiamas ir toliau, jeigu bus susilaukta gerų kritikų ir žiūrovų atsiliepimų.

Žinant, jog šio veikalo kūrėja Lydia Woodward ir jos talkininkai yra vieni geriausiųjų Amerikoje, galima laukti, kad „Citizen Baines“ televizorių ekranuose matysime ilgą laiką. Be to, šio veikalo pagrindiniai veikėjai yra plačiai pasi-

čiams už gausų atvykimą ir klubo palaikymą. Išties nei lietus, nei darganos rudens vėjas, nei renginys Pasaulio lietuvių centre, Lemonte, nesusitardė zarasiškių bei svečių atvykimo ir i Šaulių namus atvyko apie šimtą gegužinės dalyvių.

Po gardžių, virtuvėje šeiminkavusių A. Ramanauskienės paruoštų pietų, salėje nuvilnijo maestro K. Ramanaus-

Kostė Ancerevičienė, gyvenanti Chicago, IL, Draugo fondo garbės narė, DF rudens vajui atsiuntė 1,000 dol., savo įnašus pakeldama iki 2,000 dolerių. Ji rašo: „Ideu tūkstantį Draugo fondui, kad 'Draugas' gyvuotų, nes be 'Draugo' būtų labai liūdna. Širdingas aciu už didelę paramą.“

Klaipėdos mišrus choras „Aukurās“ šį šeštadienį, rugšėjo 29 d., 7:30 val.v. koncertuos Bloomington mieste, Illinois Wesleyan universitete, Westbrook auditorijoje.

Atvyksta Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centro generalinė direktorė Dalia Kuodytė. Spalio 8 d. 2 val. p.p. LR Seimo ir JAV Lietuvių Bendruomenės atstovų komisijos posėdyje pranešimus skaitys Dalia Kuodytė ir advokatė Povilas Žumbakis. Visuomenė kviečiama dalyvauti stebėtojo teisėmis.

Pirmą kartą per aštuoniasdešimt devynerius gelių parodų rengimo metus, Chrizantemų paroda Garfield Park Conservatory (300 N. Central Park) vyksta atvirame ore. Čia demonstruojama tūkstančiai įvairiausių rūšių vienmečių ir daugiamečių augalų, kai kurios gėlės – ypatingos, vieningos, išvestos pačių šiltnamio darbuotojų. Gelių paroda veiks iki lapkričio 4 d.

reikšę ir jau spėję pagarsėti visame krašte aktoriai. Mūsų šalis V. Ruginis vaidina šalutinę advokatų firmos vadovo Tony Keaton rolę. Viena šios firmos darbuotojų yra pagrindinio veikėjo – buvusio senatoriaus Elliot Baines dukra Ellen Baines Croland (aktoriė – Embeth Davidth). V. Ruginis pasirodys tik atskirose scenose, kurių skaičius kiekvieną šeštadienį keisis. Šį šeštadienį ji matysime vienoje scenoje.

Reikia pažymėti, kad aktorius Vytautas (jo profesinis vardas – Vyto) Ruginis 1957 m. gimė Anglijoje ir netrukus po to su tėvais persikėlė i Cicerio lietuvių telkinį prie Čikagos. Čia jis baigė vietinės lietuvių Šv. Antano parapijos pradžios mokyklą, o vėliau – gimnaziją Čikagoje. Baigęs teatro studijas universitetuose, V. Ruginis pradėjo vaidinti scenoje, o vėliau – vaidybinuose filmuose ir televizijoje.

Ed. Šulaitis

JAV Lietuvių Bendruomenės 50-mečio sukakties rengimo komiteto nariai (iš kairės sėdi): Birutė Vilutienė, Marija Remienė (sekretorė), dr. Petras Kisielius (pirmininkas), Birutė Jasaitienė, Birutė Vindašienė, (stovi iš kairės) Antanas Rašymas, Jonas Rugelis, Audronė Škiudaitė, Leonas Narbutis, Jūratė Budrienė, Aldona Šmulkštienė, Nijolė Nausėdienė, (trečia eilė) Juozas Polikaitis, Mindaugas Baukus (trūksta Salomėjos Daulienės, Antano Valavičiaus, Dalius Anyšenės, Rimo Domanskio, Jono Astrausko, dr. Dainiaus Skripkauskas, Pauliaus Guobuzio).

JAV Lietuvių Bendruomenės 50-metis I SUKAKTIES RENGINIUS ČIKAGOJE MALONIAI KVIEČIAMI VISI

Rugšėjo 26 d. įprastoje vietoje – Tėvų marijonų vienuolyno patalpose Čikagoje vyko paskutinis JAV LB 50-mečio minėjimo (kuris vyks Čikagoje ir apylinkėse spalio 8-14 d.) organizacinio komiteto (pirm. dr. Petras Kisielius) posėdis. Jame dalyvavo taip pat „Lietuvių balso“ savaitraščio vyr. redaktorius Vytautas Radzius ir JAV LB Waukegan apylinkės pirmininkas dr. Dainius Skripkauskas.

Jūratė Budrienė pranešė, kad programinis leidinys (204 psl., tiražas 1,250 egz.) jau parengtas ir atiduotas i „Draugo“ spaustuve, kur jau ruošiamas spausdinimui ir Broniaus Nainio LB istoriją apžvelgiantis leidinys (170 psl., tiražas 750 egz.). Birutė Jasaitienė ir Antanas Valavičius pranešė, kad aukų rinkimas vyksta sklandžiai ir minėjimo rengėjai nuostolių neturės.

Aptartos paskutinės detalės dėl leidinių platinimo, kuo užsiims Nijolė Nausėdienė. Galutinai „sustyguota“ me-

ninė programa, kurią koordinuoja Juozas Polikaitis (programą rengia Darius Polikaitis). Komiteto pirmininkas dr. Petras Kisielius ir JAV LB Tarybos prezidiumo sekretorė Birutė Vindašienė pakvietė visus komiteto narius prisidėti prie svečių sukvietimo i spalio 12 d. Alsip viešbutyje vykiantį iškilmingą pokylį, kuriame dalyvaus visi Lietuvių Bendruomenės svečiai – Telšių vyskupas augziliaras J. E. Jonas Kauneckas, LR Seimo nariai, švietimo ministras A. Monkevičius, mokslą Lietuvoje koordinuojančių pareigūnų delegacija, kt.; prelegentas – buvęs JAV LB Valdybos pirmininkas rašytojas Vytautas Volertas.

Buvo pranešta, kad 50-mečio renginiais domisi Čikagos televizija, kuri renka medžiagą laidai apie lietuvių išeivijų gyvenimą Amerikoje. Interviu televizijai jau yra davusi JAV LB Socialinių reikalų tarybos pirmininkė Birutė Jasaitienė, bus filmuojama

ma 50-mečio minėjimo akademinė ir meninė dalys.

Leonas Narbutis iškėlė mintį, kad reiktų pasirūpinti JAV LB 50-mečio sukakties paminėjimu ir Lietuvoje. Buvo nutarta ieškoti galimybių parengti laidas Lietuvos televizijai ir radijui.

Toliau organizacinio komiteto nariai dirbs bendradarbiaudami neakivaizdžiai – telefonu. Visais rūpimais klausimais galima kreiptis šiais telefonais:

Lietuvos Seimo ir LB Tarybos komisijos posėdžių (kurie įvyks spalio 8-11 d. Pasaulio lietuvių centre, 14971 127th Str., Lemont, IL 60439) informacija tel. 248-642-7049.

LB XVI Tarybos sesijos ir vakarienes (vyks Radisson Hotel Alsip 5000 W. 127th Str., Alsip, IL 60803) bilietų informacija tel. 708-974-2464.

50-mečio sukakties kitų renginių informacija tel. 708-562-1448.

Visuose JAV LB 50-mečio renginiuose maloniai kviečiama dalyvauti visa lietuvių visuomenė.

JAV LB 50-mečio sukakties rengimo komitetas

NUOTYKINGA A. KEZIO KELIONĖ I LIETUVĄ

Nors čikagietis fotomenininkas Algimantas Kezys su savo parodomis kas metai keliauja i Lietuvą jau nuo 1991-ųjų, tačiau jo vienuoliktasis bandymas nuvykti i tėvynę gerokai įstrigo.

Šį kartą reikia kaltinti ne komunistus, kurie po jo pirmosios parodos Vilniuje 1983 metais ir išleisto leidinio apie sovietinę Lietuvą uždraudė mūsų šikui ten lankytis, bet teroristai, kurie rugšėjo 11 d. sprogdino pastatus New Yorke bei Vašingtone. Kaip žinome, šis teroro aktas kuriam laikui nutraukė ir susisiekimą lektuvais.

A. Kezys šį kartą buvo susiruošęs su savo didžiuliais darbais rugšėjo 13 d. skrydžiui per Kopenhagą i Vilnių. Jo šiemetinis vizitas buvo išskirtinis, nes mūsų šikio fotomenininko Čikagos miestas liečiantys paveikslai turėjo būti išstatyti Čikagos-Vilniaus susigiminiavusių miestų šventėje, vadinamose Sostinės dienose. Parodos atidarymas buvo numatytas rugšėjo 19 d. Vilniaus Rotušės patalpose.

Tačiau likimo buvo lemta kitaip, nes A. Kezys dėl suprantamų priežasčių jokių būdų nei pats nespėjo i atidarymą nuvažiuoti, nei savo fotografijų nuvežti. Atidarymo dieną žiurovai matė tik kito čikagiečio fotografo Jono Tamulaičio gerokai anksčiau nuvežtus darbus, o taip pat ir po įvairius Europos miestus keliaujančias fotografijas apie Čikagos miesto praeitį.

Kadangi A. Kezys negalėjo išskristi rugšėjo 13 d. (nors jis

buvo informuotas, kad reikia prisistatyti i O'Hare oro uostą ir ten buvo nuvykęs), turėjo laukti, kuomet atsiras lėktuvuose vietos, nes pirmenybė suteikiama asmenims, turintiems ankstesnių dienų bilietus. Jam pavyko užsisakyti bilietą rugšėjo 21 d. skrydžiui.

Vienu metu A. Kezys net buvo praradęs norą Lietuvon važiuoti, nes galvojo, kad neapsimoka ten vykti po parodos atidarymo. Tačiau jį perkalbėjo Lietuvos generalinio konsulato Čikagoje darbuotojas Ramūnas Astrauskas, kuris buvo visą laiką susisiekęs su Vilniumi ir ten dabar viešiniu Lietuvos generaliniu konsulu Gediminu Apuku. Iš Vilniaus atėdavo padaršinimai, jog A. Kezys turėtų nuvežti savo darbus nors ir po parodos atidarymo. Dabar čikagiečio fotografijas žadama eksponuoti toje pačioje vietoje kiek vėliau ir tam reikalui padaryti dar vieną atidarymą – A. Kezio darbų pristatymą.

Beje, fotomenininkas A. Kezys Vilniuje vykstančias Sostinės dienų parodai yra paruošęs 25 didžiules fotografijas, kuriose atsispindi Čikagos architektūra. Kiekvienos nuotraukos pagaminimas kainavo po 200 dol. (ir tai pasinaudojant geroku papigimimu). Gerai, kad šį projektą dosniai parėmė Lietuvių fondas, už ką fotomenininkas yra dėkingas.

Taip pat A. Kezys i Lietuvą vežasi ir Čikagoje išspausdintą parodos katalogą, o taip pat ir 2002 metų kalendorių su tais pačiais darbais. Gražiam parodos kataloge, šalia kitų

dalykių yra i Lietuvos generalinio konsulo Čikagos Gedriaus Apuko žodis (G. Apuko skatinimu ši A. Kezio paroda buvo pradėta ruošti).

Smagu, kad teroristai, kurie padarė daug fizinės ir moralinės žalos Amerikai ir visam pasauliui, nepajėgė sužlugdyti fotomenininko pastangų lietuviams parodyti gražiąją Čikagos architektūrą.

Reikia pažymėti, kad rugšėjo 18 d. Maironio muziejuje Kaune buvo atidaryta A. Kezio fotoparoda „Angelių pasaulis“, kuria rūpinosi čikagiečiams gerai pažįstama to muziejaus darbuotoja Virginija Paplauskienė. Šiai parodai skirti darbai buvo nusiųsti kiek anksčiau ir jie laiku pasiekė Kauną.

Beje, Kaune šiuo metu vyksta dar viena A. Kezio fotografijų paroda. Jos atidarymas vyko rugšėjo 6 d. Kauno „Fujifilm“ galerijoje. Čia iškabinta apie 70 čikagiečio darbų darytų gerokai anksčiau. Šioje parodoje matomi portretai, gamtos bei architektūros fragmentai, koliažai, montažai ir kt.

Kaip paprastai, fotomenininkas tėvynėn vyksta ne vien tik dalyvauti savo parodų atidarymuose, bet ir padirbėti, ieškoti naujų siūzetų būsimoms parodoms.

Beje, šį kartą fotomenininko A. Kezio viešnagė Lietuvoje, ne dėl jo kaltės užsėpus kelionės pradžiai, negalės būti ilga. Atgal i Čikagą jis turės pajudėti jau spalio 9 d., nes čia reikės pradėti ruošti kasmetinei, jau 30-ajai iš eilės lietuvių fotografijų parodai, kurios rengimui jis jau daugelį metų vadovauja.

Edvardas Šulaitis